

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA RUSKÉHO A FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

**ANIMOVANÝ FILM MÁŠA A MEDVĚD
(SOUČASNÁ A PŮVODNÍ VERZE)**
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Lucie Härtelová

Specializace v pedagogice, obor Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Jiřina Svobodová, CSc.

Plzeň, 2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 10. dubna 2015

.....

vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce Mgr. Jiřině Svobodové, CSc. za věnovaný čas během vedení práce a cenné rady. Děkuji také své rodině za podporu během celého studia.

(ZDE BUDE ORIGINAL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE)

Obsah

Úvod.....	6
1. Animovaný film a jeho technologie	7
1.1. Z historie animovaného filmu	8
1.2. Nejznámější tvůrci ruských animovaných filmů určených dětem	12
2. Animovaný seriál Máša a medvěd	20
2.1. Přehled jednotlivých epizod	21
2.2. Vybrané epizody	24
2.3. Charakteristika hlavních postav	29
2.4. Porovnání současné a původní verze	34
2.5. Vliv animovaného filmu na děti.....	39
Závěr	43
Resumé.....	44
Použitá literatura	45
Přílohy.....	I-VI

Úvod

Téma bakalářské práce *Animovaný film Máša a medvěd (současná a původní verze)* jsem zvolila proto, že mě tento animovaný film od prvního zhlédnutí velmi zaujal. Musím podotknout, že se jednalo o současnou verzi. Rovněž mě zajímalo, zda se současná verze filmu shoduje či neshoduje s verzí původní. Domnívám se, že toto téma práce ještě nebylo zpracováno.

Cílem bakalářské práce je seznámení se současnou verzí ruského animovaného seriálu *Máša a medvěd* a jeho následná analýza. Hlavním cílem je však porovnání současné a původní verze animovaného filmu. Pro srovnání obou verzí se budu snažit hledat shodné a odlišné prvky filmů.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních kapitol. První kapitola se nejprve věnuje teoretickému objasnění animovaného filmu. Definiuje pojem animovaného filmu a předkládá výčet základních technik animace. Dále stručně shrnuje historii a vývoj tohoto typu filmu. Historii animovaného filmu se věnují ve svých publikacích například Edgar Dutka (*Minimum z dějin světové animace*, 2004) či Aleksandr Nikolajevič Grošev a kolektiv (*Stručné dějiny sovětského filmu*, 1979), ze kterých budu čerpat. Tato kapitola také obsahuje vybrané nejznámější ruské tvůrce animovaných filmů určených dětem a jejich tvorbu, která by měla volně navázat na druhou kapitolu.

Druhá kapitola se podrobněji zabývá současnou verzí ruského animovaného filmu *Máša a medvěd (Мауша и Медведь)*, 2009. Zde budou stěžejním zdrojem oficiální internetové stránky filmu: <http://mashabear.ru/>, i když existuje mnoho dalších stránek. Jako důležitou podkapitolu bych chtěla vyzdvihnout *Porovnání současné a původní verze*.

V závěru bakalářské práce budou shrnuty poznatky z analyzovaných filmů, názory vyplývající z porovnání obou verzí a bude zhodnocena slovní zásoba.

Součástí práce je slovníček aktuálních výrazů ze současné verze animovaného filmu *Máša a medvěd*.

Bakalářská práce bude zpracována tak, aby mohla posloužit jako podklad zpestření na hodinách ruského jazyka žákům základních nebo středních škol.

1. Animovaný film a jeho technologie

Animovaný film je druh filmové tvorby, v němž je pohyb snímáný podle jednotlivých fází tak, aby se po jeho přehrání v plné rychlosti vytvořil dojem plynulého pohybu. Tato metoda rozpořybování se nazývá animace. Slovo animace má původní význam odvozený z latinského anima – duše. Animovat tedy znamená oživovat, dávat něčemu duši či naplnit něco životem. Kdo se věnuje takové činnosti, je animátor a výsledkem jeho tvorby je animovaný film.¹

Animované filmy nejdříve vznikaly jako kreslené a loutkové. Postupně se začaly rozvíjet i další druhy animace, například plastelína, animace objektů, pixilace. Od konce 20. století se velmi uplatňuje počítačová animace. Každý druh animace je specifický a vyžaduje různé postupy. Záleží na každém animátorovi, jakou technologii si vybere pro svůj film. Výběr technologie se odvíjí zejména od námětu a finančních možností.

Kreslená animace (cartoon) je nejstarší druh animace, při které animátor kreslí obrázky buď na papír, nebo na průhlednou fólii. Ty si připevňuje na prosvětlovací stůl, jehož součástí je průsvitné sklo a lampa. Lampa svítí pod sklem a tím prosvítí jednotlivé papíry tak, že animátor má přehled o nakreslených fázích. Film obvykle využívá 25 obrázků za jednu sekundu. Při této frekvenci již lidské oko vidí spojitý obraz.

Pro loutkový film (puppet animation) je základem loutka, jejíž kovová kostra musí umožňovat hladký pohyb v kloubech a zároveň držet zvolené nastavení těla v určité poloze. Ne kostře je připevněna hlava, popřípadě ruce a oblečení. Loutka se připevní na scénu tak, aby nepadala. Animátor pak figurkou pohybuje, zatímco snímá každý pohyb. Pohyby loutky by měly přesvědčit diváka, že loutka něco cítí, že se raduje nebo je smutná. Standardní počet obrázků za sekundu je opět 25.

Animace plastelíny (clay animation) je technologie velmi podobná loutkové animaci. Modelovaná loutka má rovněž kovovou kostru, avšak tělo je tvořeno tvarovatelnou hmotou. S figurkou se hýbe při každém záběru a pokaždé se musí plastelína vyhladit.

Animace objektů (object animation) patří ke způsobům pookénkové animace, při níž je pevný objekt mezi jednotlivými snímky ručně upravován a posouván okénko po

¹ Animationpeople. *Animationpeople* [online]. 6. 1. 2015 [cit. 2015-03-8]. Dostupné z: <http://www.animation.cz/cz>

okénku tak, aby po sjednocení vyvolala animace dojem spojitosti. Pevným objektem, který se nedá deformovat, může být například panáček z lega, autíčko či mince.

Pixilace (pixilation) je i jako animace objektů druh pookénkové animace, ale jako objekty se používají živí herci. Výhodou této animace jsou zcela nízké nároky na techniku, nevýhodou pak velká časová náročnost.

Počítačová animace vzniká výhradně pomocí animačních programů. Existují dva typy animace 2D (plošná) a 3D (prostorová). Zatímco dvojrozměrnými obrázky můžeme pohybovat jen dvěma hlavními směry – nahoru a stranou, u třírozměrných modelů je přidána navíc ještě hloubka. Opětovně stačí vytvářet obrázky, které je počítačový program schopný doplnit na potřebné množství 25 snímků za sekundu.²

1.1. Z historie animovaného filmu

Za počátky animace považujeme nástěnné malby ve španělské jeskyni Altamira, kde asi před 14 000 lety vznikla kresba bizona v různých fázích běhu. Byla to vlastně první animace, i když ve své době nemohla být nikam promítána. Až když madam **Proudhommeau** natočila jednotlivé fáze pookénkovou kamerou, v roce 1962 se pak tisíce let mrtví bizoni rozeběhli po filmovém plátně na festivalu v Annecy. Stejný pokus učinila na řecké váze s atletem, který provádí salto ve čtyřech fázích.

Jako optický klam fungoval výborně kruhový chrám bohyně Isis, obklopený 110 sloupy. Na každém sloupu byla nakreslena bohyně v určité fázi pohybu tak, že když kolem sloupořadí uháněli jezdci, zdálo se jim, že se bohyně před nimi pohybuje.

Tyto staré příklady animace nejsou jediné. Z Číny existuje svitek, na kterém jsou zachyceny fáze husího máchání křídly. V Mexiku na pyramidách jsou zase reliéfy bojovníků v různých fázích jejich tance. Můžeme tedy říci, že animace je touha a nadšení zachytit stylizovaný pohyb.

V roce 1640 **Anthanasius Kircher** vynalezl laternu magicu, tedy přístroj na promítání kresby na zeď. Promítal chrápajícího muže s otevřenou a zavřenou pusou, který měl na prsou myš. Když muž pusou otevřel, myš mu do ní vběhla. Hlavním důvodem vynálezu bylo pobavit diváky.

² Animovaná tvorba. *Animovaná tvorba* [online]. 16. 12. 2014 [cit. 2015-03-8]. Dostupné z: <http://animuj.cz/>

Skutečné začátky animace ale mnozí zařazují až na počátek 19. století, kdy začala éra technických vynálezů a vědeckých výzkumů hlavně z oblasti optiky. Mezi známé fyziky patřili například Roget, Purkyně, Plateau a Horne. Všechny jejich přístroje rozlišovaly animovanou kresbu a sérii škvír. Když se s nimi točilo, skrze škvíry se nám zdálo, že kreslené fáze splynuly v pohyb. Francouzský profesor **Emile Reynaud** byl první, kdo animoval ucelený děj a pořad ho vylepšoval. Roku 1892 spojil svůj praxinoscop s diaprojektorem a otevřel Optické divadlo v Paříži. Představení v tomto divadle měla u pařížského publika velké obliby a první kreslené filmy shlédlo mnoho tisíc diváků. Promítal se například *Klaun a jeho pes*, *Ubohý Pierot* a další. Reynaud před svou smrtí zničil své přístroje a většinu filmů, které sám nakreslil.

Do vývoje animovaného filmu významně zasáhl slavný americký vynálezce fonografu a kinematografu Thomas Alva Edison. U Edisona natočil **James Stuart Blackton** filmeček *Humorné fáze směšných tváří*, kde sám svou rukou kreslí dvě tváře.³ **Edwin Stanton Porter** zase film *Strašidelný hotel*, ve kterém je perfektní animace předmětů. Děj se točí okolo hotelového hosta, kterého straší nadpřirozené jevy. Třeba nuž, jak krájí sám salám nebo konvice, jak nalévá čaj do šálku.⁴

Dalším průkopníkem kresleného filmu byl **Emile Cohl**. Tento kreslíř využíval kresbu na sklo, kterou pak přenášel na papír. Proslavil se animovaným seriálem s hlavní postavou Fantošem. V roce 1908 natočil film *Fantasmagorie*.⁵

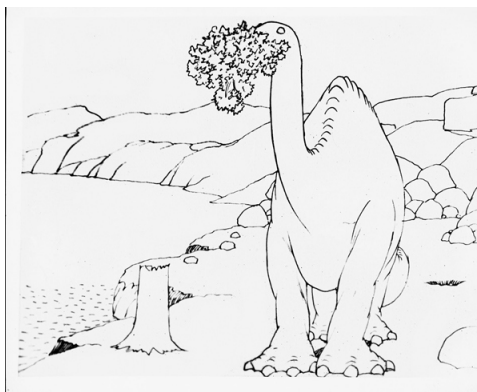
Nový směr vnesl do animovaného filmu **Winsor McCay**. Začínal komiksovými kresbami, takzvanými „*Comic strip – série tří až pěti kreslených obrázků s obsahem situačního nebo slovního gagu – se poprvé objevil v anglickém humoristickém časopise Punch ve 40. letech 19. století a od té doby jsou ho plné nedělní přílohy zejména anglo-amerických novin až do dnešních dnů.*“ (Dutka, 2004, s. 15) V roce 1910 McCay přenesl svého komiksového hrdinu do filmu *Malý Nemo*. Nejvíce ho ale proslavil animovaný brontosaurus *Gertie the Dinosaur* z roku 1914. Celý film vznikl z nesčetného množství ručně nakreslených obrázků. Gertie byla první originální postava, která měla povahové rysy. S Gertičkou vystupoval i ve vaudevillovém představení, kde vysvětloval divákům, jak vzniká kreslený film. Pro animaci nadchl i

³ Humorous Phases of Funny Faces. In: *Youtube* [online]. 25. 3. 2006 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8dRe85cNXwg>

⁴ The Haunted Hotel. In: *Youtube* [online]. 26. 11. 2011 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=aTE8gXCb_og

⁵ Fantasmagorie. In: *Youtube* [online]. 2. 11. 2006 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=aEAObel8yIE>

několik dalších slavných karikaturistů a zavedl nové technologie, jež usnadňovaly animátorům práci. McCay chtěl dokázat, že v animovaném filmu je možné dokázat cokoli, například když Gertie spolkla celý strom, viz Obrázek 1.

Obrázek 1: Gertie ⁶

Základy loutkového animovaného filmu položil Rus **Vladislav Aleksandrovič Starevič** (Владислав Александрович Старевич), který vymyslel zvláštní techniku pro svoji tvorbu. Protože byl entomolog, jeho loutkami byl mrtvý hmyz. Nejen že natočil první loutkový film, ale zároveň se jednalo také o první přírodopisný film. Animace prováděl tak realisticky, že si diváci mysleli, že Starevič filmuje své příběhy se speciálně cvičeným hmyzem. Starevič byl vynikající animátor, režisér i trikový kameraman. V letech 1911 až 1913 natočil těchto sedm loutkových filmů: *Рождество у обитателей леса*, *Месть кинематографического оператора*, *Авиационная неделя насекомых*, *Стрекоза и муравей*, *Четыре черта*, *Весёлые сценки из жизни животных*, *Петух и Пегас*. Po Říjnové revoluci uprchl do Paříže, kde natočil svůj první francouzský celovečerní loutkový film, adaptaci slavného *Románu lišáka*. Zde opět vystupovala reálná zvířata (hlavy), oblečená do lidských šatů a chodící po zadních.

Hovoříme-li o animovaném filmu, je třeba zmínit tvorbu bratrů **Maxe a Dava Fleischerových**. Jejich úspěšná série filmů měla název *Ven z kalamáře*, kde vždy na začátku filmu vyskočil klaun Koko mistrovi z kalamáře a prováděl mu různé nezbednosti. Bratři spolu založili studio, jež bylo známé pod názvem Fleischer Studios, z kterého vzešly proslulé postavy jako Superman, Pepeck námořník a Betty Boop. Pro posledně jmenovanou Betty byly charakteristické velké oči a svůdná postava. U diváků měla obrovský ohlas, její image převzala dokonce Marilyn Monroe. Dodnes Betty

⁶ http://i1.wp.com/animuj.cz/wp-content/uploads/2014/09/Gertie_the_Dinosaur.jpg

považujeme za první sexy symbol animovaných filmů. Když ale zasáhla cenzura, z její minisukně byly dlouhé šaty.⁷

Roku 1920 na sebe poprvé upozornil americký filmový producent, režisér, dabér a animátor **Walt Disney**, jehož jméno zná celý svět. Se svým bratrem Royem začal pracovat na animovaném seriálu *Alice Comedies*, kde vystupuje mladá herečka spolu s animovanými postavami, například s králíkem Oswaldem. O Oswalda byl Disney později připraven. Nezbývalo mu nic jiného, než nakreslit novou postavičku, která by nahradila králíka. A tak vznikl myšák Mortimer, kterého následně jeho žena přejmenovala na Mickey Mouse. Mortimer se nakonec stal jeho sokem v boji o Minnie Mouse. Disneyův obrovský úspěch spočíval v tom, že animaci spojil se zvukem. Zvuk ve filmu tedy začal odlišovat Disneye od ostatních amerických animátorů. Usiloval o perfektní animační vypracování psychologie postav. Chtěl, aby se divák ztotožnil s postavou a prožíval s ní všechny pocity. První animovaný film s Mickey Mousem a se zvukem představil Disney v roce 1928. Jmenoval se *Parník Willie*, kde Mickeyho daboval sám Disney. Jeho úspěšným celovečerním kresleným filmem byla pohádka *Sněhurka a sedm trpaslíků*, za kterou autor získal svého prvního Oscara a vydělal více než osm milionů dolarů. Následovaly další proslavené filmy jako *Pinocchio*, *Bambi*, *Lady a Tramp*, *101 dalmatinů*, *Petr Pan* a *Marry Poppins*. Současně také vznikaly nové díly Mickey Mouse a Kačera Donalda. Walt Disney za celý život získal 26 Oscarů. Založil firmu Walt Disney Productions a silně ovlivnil zábavní průmysl své doby. Po něm pojmenované zábavní parky můžeme najít ve Spojených státech amerických, ve Francii, Japonsku a Číně.⁸

Obrázek 2: Walt Disney a jeho Mickey Mouse⁹

⁷ Biography. In: *Betty Boop* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-17]. Dostupné z: <http://bettyboop.com/biography/>

⁸ DUTKA, Edgar. *Minimum z dějin světové animace*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2004. ISBN 80-7331-012-0.

⁹ <http://www.bluelightlady.com/blog/2012/12/relating-to-sagittarius/walt-disney-and-mickey-mouse/>

K zakladatelům českého animovaného filmu patřili **Hermína Týrlová**, **Karel Zeman** a **Jiří Trnka**. Hermína Týrlová natočila například loutkový film *Ferda Mravenec*. Filmy Karla Zemana prosluly kombinací živých herců s animovanými modely a kresleným pozadím. Animací a trikovými záběry se Zeman proslavil ve filmu *Cesta do pravěku*, viz Obrázek 3. Jiří Trnka ve svých filmech používal loutky. Natočil například *Staré pověsti české*, *Dobrý voják Švejk* či *Sen noci svatojánské*. S dalšími výtvarníky založil studio kresleného filmu Bratři v triku. V tomto studiu působil Zdeněk Miler, který je autorem kreslené postavičky krtečka. Nejsledovanějším dětským pořadem v České republice je *Večerníček*. Každý večer ho vysílá Česká televize a představuje krátké animované seriály, například *Pohádky z mechu a kapradí*, *O krtkovi*, *O makové panence*, *Maxipes Fík*, *Bob a Bobek*, *Mach a Šebestová*, ...

Obrázek 3: Cesta do pravěku ¹⁰

1.2. Neznámější tvůrci ruských animovaných filmů určených dětem

Dětský animovaný film se začíná utvářet v Sovětském svazu v druhé polovině 20. let. Hlavní podíl tematiky animovaných filmů připadl filmovým přepisům národních pohádek, předních literárních děl pro děti a nových sovětských pohádek. V sovětském animovaném filmu došlo k velkému rozvoji žánru kouzelné pohádky. Velké popularity u mladého publika dosáhla *Pohádka o rybáři a rybce* (*Сказка о рыбаке и рыбке*), kterou zrežíroval Michail Cechanovský (Михаил Цехановский). Oblíbená byla řada filmů Lva Atamanova (Лев Атаманов), například *Kouzelný prsten* (*Аленький цветочек*) podle pohádky Sergeje Aksakova, *Zlatá antilopa* (*Золотая антилопа*) podle motivů indického folklóru a *Sněhová královna* (*Снежная королева*) podle

¹⁰ <http://www.strunypodzimu.cz/wp-content/uploads/2013/07/cesta-do-prav%C4%9Bku.jpg>

Christiana Andersena. Výtvarné řešení filmů vycházelo z tradic ruské knižní ilustrace a vyznačovalo se smyslem pro národní zvláštnosti literární předlohy. V pohádkách byla věnována velká pozornost obrazné charakteristice lidských postav. Rozvíjely se i tradiční žánry animovaného filmu, jako bajky a sportovní komedie.¹¹

Jeden z nejvýznamnějších zakladatelů ruské animované pohádky byl **Ivan Petrovič Ivanov-Vano** (Иван Петрович Иванов-Вано). Režisér se narodil 27. ledna 1900 v Moskvě. V roce 1923 absolvoval Vyšší umělecko-technické učiliště. Posléze se věnoval výhradně práci v oblasti animace. Společně s dalšími umělci se podílel na vytvoření prvního sovětského animovaného filmu *Čína v ohni* (*Китай в огне*), kde každý umělec zpracoval svou část po svém. Prvním kresleným filmem pro děti byl *Seňka Afričan* (*Сенька-африканец*). Šlo o příběh Seňky, který v ZOO našel pohozenou knihu a představoval si, jak se setkává s exotickými zvířaty. Jeho přítelem se stal krokodýl, který mu pomohl v tíživé situaci. Tato pohádka nebyla jedinou lidovou pohádkou, které dal Ivanov-Vano filmovou podobu. K nejznámějším ještě patří pohádky *Dvanáct měsíčků* (*Двенадцать месяцев*), *Sněhurka* (*Снегурочка*), *Koník hrbáček* (*Конёк-Горбунок*), *Udatný zajíc* (*Храбрый заяц*). V roce 1938 podle Dumasovy knihy vznikl animovaný film *Tři mušketýři* (*Три мушкетёра*). Z Puškinových pohádek zfilmoval *Pohádku o mrtvé carevně a sedmi bohatýrech* (*Сказка о мёртвой царевне и семи богатырях*) (1951) a *Pohádku o caru Sultánovi* (*Сказка о царе Салтане*) (1984). Založil fakultu kinematografie, kde vedl semináře animovaného filmu. Ivanov-Vano byl národním umělcem. Zemřel 25. března 1987 v Moskvě.¹²

Obrázek 4: Udatný zajíc¹³

¹¹ GROŠEV, Aleksandr Nikolajevič a kol. *Stručné dějiny sovětského filmu*. Praha: Československý filmový ústav, 1979. 433 s.

¹² Ivan Ivanov-Vano. In: *Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/tvurce/22242-ivan-ivanov-vano/>

¹³ <http://c1.mggcdn.net/64/3148836/22.jpg>

Nástup nových ruských talentů v 70. a 80. letech 20. století přinesl Rusku mnohá ocenění na světových festivalech. Animovaný film rozšířil hranice svých tvůrčích možností a prostředků. Značně se rozvinul okruh témat, žánrů i uměleckých řešení. Režiséři a výtvarníci se obraceli nejenom k vzorům ruské a zahraniční klasiky (k dílům Puškina, Saltykova-Ščedrina, Majakovského, Andersena) ale i k soudobým společenským problémům. Držme se ale žánru určeného pro dětské publikum.

Dalším národním umělcem byl **Roman Abelevič Kačanov** (Роман Абелевич Качанов), který žil v letech 1921 – 1993. Absolvoval kurz animátorů a následně spolupracoval jako animátor s Ivanovem-Vano a Lvem Konstantinovičem Atamanovem. V roce 1960 natočil animovanou pohádku *Mášenka a medvěd* (*Машенька и медведь*), o které se více zmíním později v kapitole 2.4. Kačanov dále natočil pohádku *Palčáky* (*Варежка*) o holčičce, která nesměla mít pejska, tak vodila po parku aspoň své palčáky, viz Obrázek 5. Tento příběh vyhrál nejen v Moskvě, ale i na filmovém festivalu ve francouzském městě Annecy. Kačanov vytvořil první film *Čeburaška* (*Чебурашка*), který se poprvé objevil v dětské knize Eduarda Uspenského. Čeburaška s velkýma ušima a očima je legendární postavička ruského animovaného filmu. Jeho kamarádem byl krokodýl Geňa. S ním vystupoval v roce 1971 ve filmu *Krokodýl Geňa* (*Крокодил Гена*). Roku 1981 vznikl ještě známý film *Tajemství třetí planety* (*Тайна третьей планеты*).

Obrázek 5: Palčáky ¹⁴

Jméno **Vjačeslava Michajloviče Kotěnočkina** (Вячеслав Михайлович Котёночкин) mají mnozí spojené se vzpomínkami na dětství. Tento ruský animátor a režisér se stal populárním po natočení pohádky *Žabička cestovatelka* (*Лягушка-*

¹⁴ <http://c1.mggcdn.net/64/3148836/22.jpg>

путешественница). Opravdovou slávu získal svým nejznámějším seriálem *Jen počkej, zajíci!* (*Ну, погоди!*), který byl natočen v letech 1969 – 1986. Později byly dotočeny ještě dva díly. Hlavním dějovým motivem je, že vlk se snaží chytit a sníst zajíce. To se mu nikdy nepodaří a tak zajíc je vždy vítěz. Na konci každé epizody vlk říká: „Ну, Заяц, погоди!“ Vlk je ztvárněn jako moskevský chuligán ve zvonových kalhotách. I když sice má silně asertivní chování, jeho nitro je dobrosrdečné. Naproti tomu zajíc zobrazuje pozitivního hrdinu, ideálního sovětského školáka, který vede aktivní životní styl. Například jezdí na kole, hraje badminton a má rád vodní lyžování. Seriálu několikrát hrozilo ukončení. Důvodem bylo špatné chování vlka, který mládež mohl navádět ke kouření. Oblíbený zajíc se objevuje nejenom v seriálu *Jen počkej, zajíci!*, ale i v pohádkách *Na lesní cestě* (*На лесной тропе*) a *Byl polapen!* (*Он попался!*).

Obrázek 6: Jen počkej, zajíci! ¹⁵

Boris Pavlovič Stěpancev (Борис Павлович Степанцев) (1929 – 1983), známý po celém světě jako uznávaný mistr dětských filmů, animoval loutky i kreslený film. V Annecy zvítězila jeho kreslená pohádka *Pěťa a Červená karkulka* (*Петя и Красная Шапочка*), kde Pěťa riskuje svůj život, aby zachránil babičku a její vnučku.

Obrázek 7: Pěťa a Karkulka ¹⁶

¹⁵ <http://yusticiya.ru/site/29/5728.jpg>

¹⁶ http://sovmult.ru/Mult/P/petya_i_krasnaya_shapochka_avi_image3.jpg

V animaci plastelíny vynikl **Garry Jakovlevič Bardin** (Гарри Яковлевич Бардин), narozen 11. září 1941. Začínal jako herec v Gogolově divadle, kde napsal řadu her pro loutkové divadlo. Vytvořil mnoho dalších animovaných filmů pro děti i dospělé. Například pohádku o křečkovi vytrestaném vlastní leností pod názvem *Křečkovy zážitky* (*Приключения Хомя*) (1978) nebo hudební pohádku *Létající loď* (*Летучий корабль*) (1979), kde sám namluvil postavu cara. Z filmů pro dospělé natočil *Pif paf, ach ovej!* (*Пиф-паф, ой-ой-ой!*), v kterém zpracoval pět variací na dětskou říkanku. Jeho vrcholným dílem byla hudební komedie *Šedý vlk a Červená karkulka* (*Серый волк энд Красная Шапочка*) založená na slavné pohádce, kterou proložil známými ruskými písněmi. Syžet je následující: matka poslala Červenou karkulku z Moskvy do Paříže, aby babičce předala narozeninový mazanec. V lese se Karkulka potkala s nebezpečným vlkem, který sežral nejdřív doktora a zajíce. Pak krokodýla Geňu, Čeburašku, tři prasata a sedm trpaslíků ze *Sněhurky* Walta Disneyho. Vlk předběhl v lese holčičku a v Paříži sežral její babičku. Ta bydlela přímo pod Eiffelovou věží. Když Karkulka dorazila s mazancem, který po dlouhé cestě ztuhnul, nenažraný vlk chtěl ještě před Karkulkou sníst mazanec. O ten si však vylomil své ocelové zuby, až mu bolestí prasklo břicho a tak se všichni zachránili. V závěru matka Červené karkulky zpívá:

„Чтоб мир всегда был солнечным –

У всех одна мечта.

Как клятву повторяем:

Да здравствует доброта!“¹⁷

Obrázek 8: Šedý vlk a Karkulka¹⁸

¹⁷ Серый волк & Красная Шапочка. In: *Youtube* [online]. 9. 6. 2012 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=3Hd3YcPm5XQ>

¹⁸ http://lizmult.ru/_ld/7/29417077.jpeg

Jurij Borisovič Norštejn (Юрий Борисович Норштейн) je stále žijící ruský klasik animovaného filmu. Narodil se 15. září 1941, vyrostl v Moskvě a kresbě se věnoval od mládí. Studoval obor animace a poté vedl přednášky na fakultě animovaných filmů. Přednášel v mnoha zemích, ve Velké Británii, USA, Francii či Švýcarsku. Jako režisér se podílel na pořadu *Dobrou noc, děti!* (*Спокойной ночи, малыши!*), což je obdoba našeho Večerníčka. Norštejn je považován za klasika ruského animovaného filmu a ačkoli jeho filmy často vycházejí z dětských písní a říkaček, jsou určeny především dospělému publiku. Norštejnův animační stůl, jeho vlastní vynález, vytvořil iluzi trojrozměrnosti. Mezi jeho známé filmy, v kterých využívá optický trik, patří *Liška a zajíc* (*Лиса и заяц*), *Volavka a jeřáb* (*Цапля и журавль*) a *Ježek v mlze* (*Ёжик в тумане*). Nejznámějším dílem je *Pohádka pohádek* (*Сказка сказок*). Jurij Norštejn získal za své dílo řadu ocenění; film *Bitva u Cheržence* (*Сеча при Керженце*) (1971) byl promítán na prvním Mezinárodním festivalu filmů v Záhřebu, získal hlavní cenu v soutěžním programu. Hlavní cenu vyhrál i na Mezinárodním filmovém animovaných filmů v New-Yorku. Stejně úspěšný osud měl výše zmíněný film *Volavka a jeřáb* (1974) o ne příliš šťastném soužití dvou ptáků; film byl pro velký úspěch opakovaně promítán na různých festivalech, například ve Francii, Finsku a Turecku. Za tento film a za filmy *Ježek v mlze* (1975) a *Liška a zajíc* (1973) získal Národní cenu SSSR. V roce 1989 získal cenu Tarkovského za přínos filmovému umění a stal se nositelem francouzského řádu umění a literatury. Roku 1995 získal cenu Triumf a o rok později se stal Národním umělcem Ruské federace za přínos v oblasti umění. V roce 2000 mu byla udělena cena „Vlastní kolej“ Vladimíra Vysockého a v roce 2004 získal rovněž japonský „Řád vycházejícího slunce“.

Obrázek 9: Volavka a jeřáb ¹⁹

¹⁹ <http://istoriya-kino.ru/kinematograf/item/f00/s02/e0002031/pic/000023.jpg>

Zajímavou techniku animace používá též žijící **Aleksandr Konstantinovič Petrov** (Александр Константинович Петров). Využívá olejomalbu na skle, která je považována za jeden z nejsložitějších postupů animace. Natočil film *Kráva* (*Корова*), *Rusalka* (*Русалка*) a *Stařec a moře* (*Старик и море*), za který dostal v roce 2000 Oscara. Posledním jeho filmem je japonský povídkový film *Winter Days*, na jehož vzniku se podílelo 35 animátorů z celého světa. Mezi nimi také přední český animátor a žák Jiřího Trnky Břetislav Pojar. Jedná se o japonské haiku, zobrazující snový svět japonských zahrad.²⁰

Obrázek 10: Stařec a moře dle Alexandra Petrova²¹

Kolem roku 1990 výroba animovaných filmů výrazně klesla. Důvodem bylo zavedení nových počítačových technologií, které umožňovaly mladým umělcům vytvářet kreslené filmy, aniž by museli opustit domov. Technologický vývoj 20. a 21. století velmi ovlivňují vývojové tendence animovaného filmu, které neustále postupují dopředu. Dříve byly hlavními tématy animovaných filmů především pohádkové příběhy a komediální grotesky. Dnes to jsou také pohádky, ovšem převažují autorské originální náměty. Například Steven Spielberg ve filmu *Jurský park* integroval počítačově generované obrazy pravěkých zvířat do reálně natočených sekvencí s herci. Počítačovou animaci použil spíše pro záběry celých dinosaurů v pohybu, zatímco jejich modely využíval především v detailech. Dalším příkladem natáčení virtuálního prostoru je úvodní scéna filmu *Moulin Rouge*, kde obraz Paříže je sestaven z mnoha vrstev: snímky modelů, herců a digitálně animovaných objektů jsou nejprve složeny, aby mohl být

²⁰ Winter Days. In: *Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-03-22].

Dostupné z:<http://www.csfd.cz/film/210447-winter-days/>

²¹ http://www.krugosvet.ru/images/1013045_3045_501.jpg

vytvořen následně pohyb kamery procházející tímto prostorem. K těmto typům počítačových animací patří ještě *Pán prstenů: Společenstvo Prstenu* (2001) či *Spider-Man* (2002). V současných animacích díky moderní technologii animátoři vytváří tak dokonalou iluzi, že je těžko rozeznatelná od reality.²²

Ruské animované filmy, které byly vytvořeny v posledních letech, pokračují v tradici vynikající sovětské animace. Vzrušující příběhy a velké množství humoru lákají děti i dospělé. A jak by mohly jinak končit, než že dobro zvítězí nad zlem. Mezi nejnovější ruské animace patří: *Máša a Medvěd (Машиа и Медведь)* - 2009, *Bělka a Strelka – Hvězdní pejskové (Белка и Стрелка – Звездные собаки)* - 2010, *Bělka a Strelka – Vesmírná psí rodinka (Белка и Стрелка – Озорная семейка)* - 2011, *Sněhová královna (Снежная королева)* - 2012, *Jak chytit pírko ptáka Ohniváka (Как поймать перо Жар-Птицы)* - 2013, *Vlci a ovce (Волки и Овцы)* - 2014, *Sava – srdce vojína (Савва – сердце воина)* - 2015.

Následující kapitola se bude zabývat podrobněji současnou verzí ruského animovaného seriálu *Máša a Medvěd* (2009), který je hlavním tématem bakalářské práce.

²² PTÁČKOVÁ, Brigita. *Žánr ve filmu*. Praha: Národní filmový archiv, 2004. ISBN 80-7004-116-1.

2. Animovaný seriál *Máša a medvěd*

Máša a medvěd (*Машиа и Медведь*) je ruský animovaný seriál nejen pro děti vytvořený za pomoci 3D grafiky. Krátké pohádky pojednávají o dobrodružství malého děvčátka Máši a velkého medvěda Míši. Odehrávají se nejvíce v lese a v chaloupce medvěda. Každá epizoda přináší nové a velmi vtipné situace ze života hlavních postav a zvířátek v okolí. Režisérem je Oleg Kuzovkov. Seriál byl poprvé odvysílán 7. ledna 2009 na ruském televizním kanálu Россия-1 v rámci pořadu *Dobrou noc, děti!* (*Спокойной ночи, малыши!*). V současnosti má seriál 49 epizod, které jsou dostupné i na internetovém serveru *YouTube*. Délka jedné epizody se pohybuje kolem 7 minut.

Režisér tohoto zábavného seriálu, **Oleg Kuzovkov** (Олег Кузовков), se narodil 22. října 1960. Studoval geologicko-výzkumný institut v Moskvě, který absolvoval roku 1987. Posléze pracoval jako karikaturista v Knižním přehledu (Книжном обозрении), Literárních novinách (Литературной газете) a Ohníčku (Огоньке). Zúčastnil se kurzu v animačním studiu Pilot, kde pracoval jako animátor a kameraman až do roku 1992. Poté založil studio Klasika, v kterém působil jako režisér a ředitel. V letech 1998 – 2002 pracoval v Los Angeles. V roce 2003 se vrátil do Moskvy a zřídil studio Animakkord. V současné době píše scénáře pro animovaný seriál *Máša a medvěd*.

A jak vznikl projekt *Máša a medvěd*? Oleg Kuzovkov ho vymyslel na dovolené v Krymu. Na pláži byla bláznivá holčička, která přijela na dovolenou s rodiči. Rodiče místo toho, aby si odpočinuli, byli ještě z dcery více vyčerpaní. Dívka se nestyděla přijít na pláži za cizími lidmi, kteří jedli kuře a aniž by se zeptala, začala jíst s nimi. Za dva dny ji všichni měli plné zuby. Tehdy Kuzovkova napadlo, vytvořit animovaný film. Jenže v roce 1996 prosadit animovaný film bylo nemožné, i nyní se o něj málokdo zajímá. Zázrakem je stále populární, tvrdí režisér. Před osmi lety režisér vymyslel tento projekt v 3D. Kuzovkův tým vytvořil zkušební modely, napsal scénář a brožuru s investičním návrhem. Oleg Kuzovkov konstatuje, že nejdůležitější na všem je, když lidé dělají svou práci s velkým zájmem. Ne, když někoho pověříte něco udělat a jemu je to jedno, jak to dopadne, jde mu hlavně o peníze. Tady jsou lidé plni nadšením, každý se snaží dělat dobře svou práci. Nakonec se našel velmi důstojný člověk – investor, který animovaný film podporuje.²³

²³ Олег Кузовков. Художественный руководитель студии Анимаккорд. In: *Mir3d* [online]. 9. 4. 2009 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.mir3d.ru/person/586/>

2.1. Přehled jednotlivých epizod

V současné době je k zhlédnutí 49 epizod. Z toho 34 dílů se odehrává v období léta, které hraje všemi barvami. Seriál je prostoupený veselými až nakažlivými melodiemi či lehce zapamatovatelnými písničkami. Natáčí se stále nové a nové díly. Od doby zadání bakalářské práce přibylo na internetových stránkách <http://mashabear.ru/> devět nových epizod, které jdou docela s dobou. Medvěd v posledních dílech vlastní mobilní telefon a zakoupí si i novou plazmovou televizi, i když ji nakonec vymění zpátky za svoji starou dobrou. Stává se z něj i čím dál tím větší kutil. Postaví sám před svou chaloupkou skutečný tenisový kurt nebo podium, aby mohla mít Máša s pandou večerní představení. V době stále nových výzkumů i medvěd promění svou chaloučku v laboratoř, kde vymyslí stroj času. Spolu s Mášou nahlédnou do doby pravěké a zažívají plno legrace. Máša v nových dílech zase například oblékne kostým Supermana a hraje si na SuperMášu, která musí zachránit všechna zvířátka. Její charakter se vůbec nemění. Již od prvních dílů je stále energická, neustále v pohybu a plna smíchu.

Přestože jsou většinou díly moderní, v některých příbězích se vyskytují motivy klasických pohádek. Například v osmé epizodě *Chyt' se, rybko (Ловись, рыбка)* se objevuje motiv z pohádky *O zlaté rybce*, která splní tři přání. Máša s medvědem sedí u rybníka a čekají spolu, až budou brát ryby. Protože Máša dělala nepořádek, hodila do vody balón, skákala v plechovém kbelíku a vysypala medvědovi žížaly, ryby neberou. A tak se Máše naskytuje příležitost, aby medvědovi kladla spoustu otázek. Jak pozná, že začnou ryby brát, a kdy berou, a jak berou, a proč berou. V tom se začne Máše na konci prutu hýbat splávek a vyloví zlatou rybku, která jí splní tři přání. První přání Máše vrátí z vody balónek, druhé přání Máše přinese lízátko, které může lízat do nekonečna a poslední splní medvědovi obrovskou rybu. Nakonec Máša vhodí zlatou rybku zpátky do vody.

Sedmnáctá epizoda *Máša a kaše (Мауа + Кауа)* je o Máše, která hraje se zajícem hokej. Dostanou hlad a tak běží za medvědem. Medvěd jim nabídne kaši, ale Máše nechutná. Uražený medvěd odchází hrát šachy k rybníku a Máša začne vařit novou lepší kaši. Do hrnce nasype všechny suroviny na kaši, co najde u medvěda v chaloupce. Když se kaše začne vařit, pořád se valí z hrnce a nejde zastavit. Zde jsou motivy z pohádky *Hrnečku vař*.

Díl s názvem *Hrdinové se nerodí (Героями не рождаются)*, kde se Máša převlékne do kostýmu Supermana a hraje si na SuperMášu, patří k těm novějším.

Zatímco medvěd doma se snaží napsat knihu o svém životě, SuperMáša běhá po lese a shání zvířátka, jestli nepotřebují zachránit. Nikdo o pomoc nestojí a tak letí za Míšou. Když rozrazí dveře chaloupky, medvědovi vzlétnou všechny papíry a jediný povedený list mu uletí dveřmi. Medvěd za ním běží lesem až ke kolejím, v kterých a se mu zasekne tlapa. V dále najednou zahouká přibližující se vlak. Medvěd tak zařve, až se k němu seběhnou všechna zvířátka z lesa. Táhnou, táhnou, ale medvěda nevytáhnou. Teprve až když přiletí SuperMáša a všichni spojí své síly, medvěda zachrání. Tato epizoda mi připomněla pohádku *O veliké řepě*.

V závěrech některých epizod bývá i ponaučení dětem. Například když Medvěd půjčí svůj mobilní telefon Máše na procházku do lesa, aby se mohl v klidu dívat na fotbal. Máše vysvětlí, že kdyby byla v nebezpečí, ať zavolá a on přiběhne na pomoc. Jenže Máša stále volá. Nejprve chce dát na stranu z cesty stonožku. Poté medvěd běží přenést Mášu přes louži a pak běží asi ještě stokrát. Míšovi dojde trpělivost, schová doma telefon a dál se dívá na fotbal. V tom za ním přiběhne zajíc, že v lese na Mášu číhá vlk. Medvěd utíká, co mu nohy stačí a Mášu vysvobodí. Druhý den jde Máša opět s mobilním telefonem sama na procházku. Jen co zavřela dveře, na nos jí přiletěl motýl Babočka. Už chtěla volat medvědovi, ale hned si to rozmyslela.

Pro lepší orientaci v mé práci uvádím názvy všech dosavadních epizod.

1. *První setkání (Первая встреча)*
2. *Do jara nebudit! (До весны не будить!)*
3. *Raz, dva, tři! Jedlička se rozzáří! (Раз, два, три! Ёлочка горит!)*
4. *Stopy neznámých zvířat (Следы невиданных зверей)*
5. *Hrátky s vlky (С волками жить)*
6. *Zavařovací den (День варенья)*
7. *Přišlo jaro (Весна пришла)*
8. *Chyť se, rybko (Ловись, рыбка)*
9. *Zavolej mi, zavolej! (Позвони мне, позвони!)*
10. *Lední revue (Праздник на льду)*
11. *Poprvé v první třídě (Первый раз в первый класс)*
12. *Uzavřené území (Граница на замке)*
13. *Hra na schovávanou (Кто не спрятался, я не виноват)*
14. *Sněžný skútr (Лыжню)*
15. *Vzdálený příbuzný (Дальний родственник)*

16. *Buďte zdraví (Будьте здоровы!)*
17. *Máša a kaše (Машиа + Кашиа)*
18. *Velké praní (Большая стирка)*
19. *Zkouška orchestru (Репетиция оркестра)*
20. *Vousatý a pružovaný (Усатый – Полосатый)*
21. *Sám doma (Один дома)*
22. *Dýchat! Nedýchat! (Дышите! Не дышите!)*
23. *Nalezenec (Подкидыши)*
24. *Dobrou chuť (Приятного аппетита)*
25. *Hokus pokus (Фокус-покус)*
26. *Pozor, opravuje se! (Осторожно, ремонт!)*
27. *Olejmalba (Картина маслом)*
28. *Tah koněm (Ход конём)*
29. *Hit sezóny (Хит сезона)*
30. *Vitamín růstu (Витамин роста)*
31. *Nová metla (Новая метла)*
32. *Když jsou všichni doma (Когда все дома)*
33. *Sladký život (Сладкая жизнь)*
34. *Fotografie 9x12 (Фотография 9x12)*
35. *Těžko být malým (Трудно быть маленьким)*
36. *Dva na jednoho (Двое на одного)*
37. *Velké dobrodružství (Большое путешествие)*
38. *Dnes je všechno naopak (Нынче всё наоборот)*
39. *Pohádka na dobrou noc (Сказка на ночь)*
40. *Kráska je strašná síla (Красота - страшная сила)*
41. *Je to v suchu (Дело в шляпе)*
42. *Den kina (День кино)*
43. *Hrdinové se nerodí (Героями не рождаются)*
44. *Jednou za rok (Раз в году)*
45. *Zamotaný příběh (Запутанная история)*
46. *Učitel tance (Учитель танцев)*
47. *Křik vítězství (Крик победы)*
48. *Jeskynní medvěd (Пещерный медведь)*
49. *Přímý přenos v televizi (Дорогая передача)*

2.2. Vybrané epizody

Po zhlédnutí všech dostupných dílů, mě nejvíce zaujalo pět epizod, které bych ráda převyprávěla a analyzovala.

První díl, který jsem si vybrala k popisu, nese název *Hrátky s vlky (С волками жить)*. Děj se odehrává v létě, kdy sluníčko svítí na kopeček, na kterém stojí stará sanitka. V té žijí dva šedí vlci, kteří mají pořád hlad. Okolo nich jde po cestičce Máša. Vlci se za ní plíží a nejradši by ji snědli. Dřív, než se k tomu odhodlají, Máša už je v chaloupce u medvěda, který si zrovna leští své trofeje. Chce je před Mášou ukrýt, ale jedna medaile mu vyklouzne, Máša mu jí okamžitě sebere a nechce mu jí vrátit. Mezitím vlci sledují Mášu oknem do chaloupky. Medvěd jde k lednici, z které podá lízátko, aby Mášu nalákal a mohl jí vzít medaili. Když hladoví vlci uvidí, jak je lednice plná dobrot, napadne je jedinečný plán – ukradnout Mášu a vrátit jí medvědovi za lednici. Poté co Máša sní lízátko, odchází od medvěda. Venku na ni čeká past od vlků v podobě dárku, který je přivázaný na provázku a před Mášou stále utíká. Když medvěd vyjde z chaloupky hned po Máše, na zemi najde nakreslený obrázek (Máša = lednice). Když přečte vzkaz o výměně, místo toho, aby se strachoval, začne se hlasitě smát. Zatímco si Máša hraje u vlků na doktorku, prohlíží jim zuby, přičemž málem jednoho vlka udusí, když mu počítá zuby a vyklouzne jí zubní zrcátko vlkovi přímo do krku, medvěd si užívá pohodičky a klídečku, houpe se na zahrádce v křesle a popíjí čaj ze zlatého samovaru. Druhý den už jsou vlci z Máši hotoví. Jeden už se téměř zbláznil a druhý se rozhodl, že se vydá za medvědem. Na zahradě uviděl medvěda v houpacím křesle a namalovaný vzkaz na plotě (Máša = med). Vlk se vrátí i se vzkazem zpátky k sanitce, kde si mezitím Máša hraje s druhým vlkem, který má na každé končetině sádku a jezdí na invalidním vozíku. Vlk ukáže svému parťákovi vzkaz, který dostali. Nakonec vlci přivezou medvědovi med a Mášu a utečou, jen aby se už Máši zbavili. V tomto díle je zachyceno, jak medvěd relaxuje bez Máši a přeje vlkům, ať si ji také jednou užijí. Jako divák s ním naplno soucítím. V žádných jiných dílech medvěd už na sebe tolik času nemá, jen v tom následujícím příběhu, ale to trochu podvádí.²⁴

Další epizoda, která mě velmi pobavila, se jmenuje: „*Bud'te zdrávi! (Будьте здоровы!)*“. Medvěd si hraje ve své chaloupce s letadélkem. Když zbystřil Mášu, jak se blíží k jeho chaloupce, začal hledat místo, kam by letadélko rychle schoval. Jen co ho

²⁴ Маша и Медведь - С волками жить (Серия 5). In: *Маша и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-06]. Dostupné z: <http://mashabear.ru/video/#s-volkami-zhit>

stačil ukryt do krbu, z kterého vylétlo pár sazí, otevřely se dveře a s obrovským kýchnutím medvěda vešla dovnitř Máša. Máša se ptá medvěda: „Ty jsi nemocný?“ a medvěd to kývnutím hlavy potvrdí. A tak se Máša převlékne za doktorku, a začne se o Míšu krásně starat. Vaří mu čaj, krmí ho malinovou marmeládou, měří teplotu a poslouchá tep. Po několika šálcích čaje došla voda v samovaru. Máša vzala kbelík a šla pro vodu. Než odešla, poručila medvědovi, aby ležel a odpočíval. Ihned co se dveře zavřely, zdravý medvěd vyskočil z postele, začal házet letadélkem, jezdil po pokoji na kole a koukal na televizi. Když se Máša vracela s vodou, lehl si zpátky do postele a předstíral, že je dále nemocný. Máša mu opět zkontrolovala teplotu a poslechla tep v jeho noze, před kterou dal tikající budík. Máša uznala, že je medvěd stále nemocný, a že mu musí připravit další čaj. A tak musela znovu pro vodu. To se několikrát opakovalo. Unavená Máša, když se naposledy vrátila s vodou, si ani nevšimla letadélka na zemi, které medvěd zapomněl uklidit. Rozhodla se, že mu ještě jednou změří teplotu a zkontroluje tep v noze. Medvěd strčil teploměr do čaje a pod nohu dal opět budík. Budík začal hlasitě zvonit a teploměr byl vařící. Máša zakřičela, že medvěd je vážně nemocný a rychle utíkala pro pomoc k vlkům. Medvěd byl tak u vytržení, z toho jak mu Máša zakřičela do ucha, že musel rychle vstát. Uklouznul po letadélku, které se válelo na zemi, a spadl. Když se chtěl medvěd zvednout, louplo mu v zádech. Do toho se vrátila Máša, která uviděla ohnutého medvěda, jak skuhrá. Chtěla mu dát injekci, ale medvěd před ní utíkal. Nakonec ho dohnala a píchla mu ji. V tom už vlci naložili medvěda na nosítka a položili ho do sanitky. Poté vlci tlačili sanitku přes les na kopec a Máša řídila. Když vlci vytlačili auto na kopec, sanitka jim vyklouzla z rukou a sjela z kopce dolů. Tam prudce narazila do balvanu, až z ní medvěd vypadl ven. Když se Míša zvedl, záda už ho nebolela. Máša s vlky doběhla dolů k sanitce a medvěd začal dělat hvězdy. Byl šťastný, že už ho záda nebolí. Tato epizoda je velmi veselá, obrátí se zde role Máši a medvěda. Medvěd zlobí a Máša se o něho stará. Přijde mi nevhodné, jak medvěd podvádí Mášu tím, že před nohu si strká budík a teploměr namáčí do horkého čaje. Děti jsou velmi vnímavé a všechno okoukají. Bylo by nebezpečné, kdyby si takto hrály s teploměrem. V jiné epizodě si zase Máša dává na hlavu velkou zavařovací sklenici a hraje si na kosmonauta. Když medvěd sklenici sundává, Máša u toho křičí a bojí se o své uši.²⁵

²⁵ Маша и Медведь - Будьте здоровы! (Серия 16). In: *Маша и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-06]. Dostupné z: <http://mashabear.ru/video/#budte-zdorovy>

Jako třetí jsem si vybrala díl *Nalezenec (Подкидыш)*, který začíná tím, že jednoho letního dne veverka najde na stromě vejíčko. Rozčiluje se, že se nemůže dostat domů a vejce shodí ze stromu na zajíce. Zajíc se podiví, co to spadlo ze stromu a vejce dále odkopne na ježka, který zrovna leze z domečku. Ježek také strčí do vejíčka a to se skutálí až k Máše. Máša vezme vejce k medvědovi, aby spolu zjistili, kdo je uvnitř. Podle encyklopedie usoudí, že se jedná o vejíčko tučňáka. V knize píší, že se na vejci musí sedět, aby se mládětko vylíhlo. Máša poručí medvědovi, aby si dal vejíčko mezi nohy a staral se o něho. Medvěd poctivě dodržuje Máši rozkaz, že si nejde ani lehnout do ložnice a přespí na křesle. Přestože medvěd zahříval vejce mezi nohama celou noc, z vejíčka se nikdo nevylíhl. Až když Máša druhý den poradila medvědovi, aby zahrál na pozoun, z vejíčka se vyklubal tučňáček a na medvěda začal křičet: „Táta, táta.“ Tučňák s Mášou dostali hlad a medvěd jim upekla sušenky ve tvaru rybiček. Poté jim medvěd napustil bazén na zahrádce. Protože venku bylo velké horko, voda z bazénku se začala vypařovat. Medvěd rychle popadl kbeličky a utíkal pro vodu. Když se vrátil, bazének byl úplně suchý a Máša s tučňákem nikde. Vyděsil se a běžel do chaloupky. Nikde je neviděl, ale zaslechl kýchnutí, které vycházelo z ledničky. Jakmile lednici otevřel, uviděl Mášu i tučňáka. Máše byla strašlivá zima a tučňákovi bylo krásně. Medvěd uložil ke spánku Mášu na gauč a tučňáka nechal přespát v lednici. Celou noc se snažil přijít na to, jak celou situaci s počasím vyřešit. Dospěl k tomu, že tučňák musí někam do zimy a postavil letadélko. Ráno s Mášou posadili tučňáka do letadélka a vypravili ho na cestu na Antarktidu. Po nějakém čase se v medvědově schránce objevil dopis od tučňáka. Byla v něm fotografie spokojeného tučňáka vedle iglú. V tom do dveří vrazila Máša a před sebou kutálela vejíčko, které bylo celé modré a větší než to předchozí. V tomto příběhu je medvěd zachycen jako rodič, který se krásně stará o své děti. Medvěd Máše a tučňákovi uvaří, užívá si s nimi legraci v bazénku, strachuje se o jejich zdraví a nakonec pro ně najde místo ke spánku. Máša je tu ztvárněna jako hodná holčička, která má strach o svého nového kamaráda.²⁶

Epizoda s názvem *Pohádka na dobrou noc (Сказка на ночь)* se odehrává večer u medvěda v chaloupce. Máša tam jezdí na kole a hraje si s míčem. Znuděný medvěd sedí na svém křesle a čeká, až zazvoní budík, který udá znamení, že je čas, poslat Mášu

²⁶ Маша и Медведь - Подкидыш (Серия 23). In: *Маша и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://mashabear.ru/video/#podkidysh>

domů. V okamžiku, kdy otevře dveře, venku začne strašná bouřka a spustí se liják. Medvěd si uvědomí, že v takovém počasí nemůže Mášu poslat domů a nechá ji u sebe přespat. Naznačí jí, že už nebude žádné hraní, ale že se půjde spát. Máša ještě přemluví medvěda, aby pustil v televizi pohádku na dobrou noc. Zatímco medvěd odešel do ložnice připravit Máše postýlku ke spaní, Máša se dívá v křesle na pohádku. Moc se jí nelíbí a tak pohádku přepne ovladačem. V televizi naskočí strašidelný film a Máša se začne bát. Zakrývá si oči a snaží se nahmatat ovladač, kterým by zpátky přepnula film na pohádku. V tom se nad ní objeví medvěd a Máša se ho strašně poleká. Medvěd naštvane vypne televizi a jdou spát. Mášu uloží na rozkládací postýlku, která se nachází hned vedle té jeho. Když medvěd sfoukne svíčky, venku práskne hrom a Máša začne hlasitě křičet. Medvěd opět zapálí svíčky, sundá Mášu z jeho zad a snaží se ji uklidnit. Medvěd nechá hořet svíčky a otočí se na bok. Máša slyší hrůzné zvuky, ptá se medvěda, co to je, ale medvěd pokaždé jen mávne rukou. V noci, když už medvěd nevydrží vrzání antény, naštvane se a vyleze oknem na střechu, aby ji sundal. Do antény uhoří blesk a medvěd spadne ze střechy na zem. Mášu rána vzbudila. Když zjistila, že medvěd vedle ní neleží, popadla svícen a okamžitě se ho vydala hledat. Po chvíli se medvěd probral z pádu a začal klepat na dveře. Máša si myslela, že je za dveřmi strašidlo, a tak zarazila dveře židlí, aby se k ní nemohlo dostat. Medvěd se snaží vyrazit dveře, ale moc se mu to nedaří. Když Máša vidí, že dveře pomalu povolují, otevře před nimi víko od sklepa. Po usilovném snažení medvěd dveře vyrazí a v tu ránu letí do sklepa. Máša rychle víko přiklopí a zatluče hřebíky do lyží položené křížem přes sebe, aby zajistila strašidlo. Najednou začnou padat saze z komína, a tak se rozhodne, že v krbu zatopí. Jenže v komíně je medvěd, který když ucítí, jak se mu pálí kožich, rychle vyšplhá na střechu. Ze střechy uvidí okno do ložnice, kterým se vydá zpátky dovnitř chaloupky. V ložnici uklouzne po míčku, spadne na kolo, na kterém se řítí po schodech do obývacího pokoje. Kolo se zarazí o pohozené kladívko na zemi a medvěd z kola vyletí přímo kuchyňským oknem znovu ven. Máša, která byla schovaná, jen slyšela ránu, jak se rozbilo sklo okna. Vzala kladívko, hřebíky a prkna a okno zatloukla tak, aby se dovnitř nikdo nedostal. Medvěd se nakonec dostane domů lednicí a s Mášou spolu usínají v křesle. V této epizodě je opět medvěd ztvárněn jako rodič, který uloží své dítě a nakonec s ním usíná, aby už se nebálo. Epizoda je velmi veselá, když už si myslíte, že je medvěd

zpátky v chaloupce, obratem zas letí ven. Netuším, jak se dostane zpátky domů, když vylézá z lednice, ale závěrem všechno dobře dopadne a tak to má být.²⁷

Poslední snímek, který jsem si vybrala k analýze, se jmenuje *Kráska je strašná síla (Красота - страшная сила)*. Příběh začíná, když Máša svou neopatrností ráno vypadne z okna svého domu přímo na prase. Prasátko se polekalo a odskákal s Mášou až k medvědově chaloupce. U medvěda na zahrádce je právě medvědice, protože jí s medvědem popletli poštu. Medvědici přišlo sudoku a medvědovi módní časopis. Když si poštu vyměnili, Máša akorát přiskotačila na prasátku a medvědovi zničila celou zahradu. Medvěd Máše vynadal, že se na prasátku nejezdí. Medvědice darovala Máše svůj časopis, aby byl od ní chvíli klid. Máša se s ním usadila v medvědově křesle. Protože medvěd chtěl luštit sudoku také ve svém křesle, připravil Máše na stole fén a zrcadlo, aby ji odlákal. Máša byla nadšena a ihned zasedla ke stolu. Podle časopisu si Máša vyrobila pleťovou masku z ovoce a zeleniny, utvořila spoustu účesů a z palety barev se namalovala, až z její „krásy“ medvěd omdlel. Máša by chtěla od Míši vyfotit, ale naštvaný medvěd odchází přemluvit prasátko, aby si přišlo hrát zase s Mášou. Tak se Máša fotí sama. Zajíc, který medvědovi krade mrkev na zahrádce, si všimne blesků vycházejících z chaloupky. Jen co nakoukne dveřmi, Máša ho vtáhne dovnitř a předvádí mu, co se všechno naučila. Mezitím, co je medvěd pryč, Máša udělá z medvědovy chaloupky velký růžový salon, kde zkrášluje zajíce, vlky a veverku. Když přijde medvěd s prasátkem, málem omdlí po druhé a všechny vyžene ven pod sprchu. Poté pošle Mášu domů na praseti. Snímek končí, jak medvěd v křesle luští sudoku. Posléze je záběr na prasátko, které u medvěda sedí s hlavou pod fénem, s pleťovou maskou na obličejí a čte si módní časopis. Tento snímek představuje příběh Máši a medvěda, který nemůže mít svůj vlastní klid.²⁸

²⁷ Маша и Медведь - Подкидыш (Серия 23). In: Маша и Медведь [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://mashabear.ru/video/#podkidysh>

²⁸ Маша и Медведь: Красота - страшная сила (Серия 40). In: *Маша и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://mashabear.ru/video/#24>

2.3. Charakteristika hlavních postav

Hlavní postavou celého veselého seriálu je energická ukřičená holčička **Máša**, která miluje všechna zvířátka kolem sebe. Bydlí v domečku na okraji lesa. Mezi domem a lesem vede železniční trať, kde čas od času projede vlak. Máša je charakteristická svou hyperaktivitou a neposedností. Všechno by chtěla a všechno také musí mít. Tím je Mášenka poněkud otravná, ale jinak je to veselá, hravá, zvědavá, nebojácná, laskavá a citlivá dívka. Má ráda lízátka a bonbony, rovněž pohyb, hraní s míčem a s medvědovými trofejemi. Nejradši má však otázky. Spoustu otázek. Umí skákat v plechovém kbelíku, jezdit na tříkolce a vyplazovat jazyk. Malá nezbednice většinou způsobí nemilé překvapení a medvědovi nezbývá nic jiného, než Mášu zachránit. Máše ve filmu propůjčila svůj hlas Ruska Alina Kukuškina (Алина Кукушкина). Předlohou Máši byla kreslená postavička z animovaného filmu *Žicharka (Жухарка)*, která jí byla podobná vzhledem i charakterem. *Žicharka* vyšla v roce 2006, tři roky před filmem *Máša a medvěd*. Režisérem *Žicharky* a sedmi sérií *Máši a medvěda* je Oleg Uzinov (Олег Ужинов).

Obrázek 11: Máša ²⁹

Medvěd, kterého Máša oslovuje: „Мишка“ a někdy jen: „Мишь“, je bývalý populární cirkusový umělec. Má mnoho diplomů, medailí a vyznamenání. Nyní je v důchodu, bydlí v lese a pečlivě sleduje každý svůj pohár a medaili. Občas je vyleštětí do vysokého lesku. Před chaloupkou má osm úlů se včelstvem, záhony s květinami a zeleninou. Miluje med, fotbal, přírodu, výlety na houby a lesní plody. Baví ho chodit rybařit. Hraje na kytaru, na trombon a na klavír. Umí vařit, rychle jezdit na kole a na

²⁹ <http://cdn.kidscreen.com/wp/wp-content/uploads/2013/05/MashaBear-229x300.jpg?182df3>

kolečkových bruslích. Má rád samotu, ticho a pohodlí. To mu většinou překazí Máša. Zpočátku se Máši bojí, ale brzy se stanou přáteli. Medvěd zastává nejen post přítele, ale i rodiče, protože na Mášu dohlíží a pečuje o ni. Je velmi starostlivý a láskyplný. Mášu má moc rád, i když to tak někdy nevypadá. Je velký kutil. Jakmile začne něco zajímavého dělat, tam se objeví Máša a jeho plány se okamžitě zmaří. Tato postava nemluví, ale s Mášou si dobře rozumí, dorozumívá se pomocí gest a bručení. Ve filmu se tak využívají citoslovce a různé hudební klíče. Jeho zvuky namluvil Boris Kutněvič (Борис Кутневич).

Obrázek 12: Medvěd³⁰ s medvědicí³¹

K vedlejším postavám patří **medvědice**, která je zamilovaná do medvěda. Žije v lese nedaleko od medvědovy chaloupky. Často chodí do lesa na maliny, které sbírá do košíčku nebo se jen tak ladně prochází s paraplíčkem. Mášu nemá moc v oblibě, protože každé volné chvíli s medvědem jí pokazí. Sokem medvěda je himálajský medvěd – svalovec. Medvědice ho velmi obdivuje pro jeho svaly a krásný kožich, ale když je s ním, tak se nudí a myslí na Míšu. Svalnatý medvěd se v dílech objevuje jen zřídka.

Zajíc někdy pomáhá medvědovi rýt zahrádku. Nejčastěji ale odtud krade mrkev. Když ho medvěd přistihne, vytáhne ho za uši i s mrkví, kterou zajíc hned schrupne. Každou chvíli se někomu posmívá a s Mášou je pro každou legraci. Hraje s ní hokej a doprovází ji na lesní cestě.

³⁰ <http://mashabear.ru/local/templates/mim/img/hero-details/bear.png>

³¹ <http://mashabear.ru/local/templates/mim/img/hero-details/bear-3.png>

Obrázek 13: Zajíc ³²

Ježek se jen málokdy podílí na lumpárnách s Mášou. Nemá rád, když mu Máša ničí jeho nasbírané houby a maliny.

Obrázek 14: Ježek ³³

V mnohých sériích je možné vidět dva **vlky**. I když vypadají trochu děšivě, vskutku to jsou hodní chlapci. Bydlí v lese na kopečku ve starém záchranném autě, které má jen přední dvě kola. Proto jim sanitka často sjíždí z kopečka. Vlci mají pořád velký hlad.

Obrázek 15: Vlci ³⁴

³² <http://mashabear.ru/local/templates/mim/img/hero-details/rabbit.png>

³³ <http://mashabear.ru/local/templates/mim/img/hero-details/hedgehog.png>

³⁴ <http://mashabear.ru/local/templates/mim/img/hero-details/wolf.png>

Jediné zvířátko, které si nenechá líbit chování zlobivé Máši, je **veverka**. Ta bydlí na stromě, odkud často hází po Máše šišky. Veverka je velmi zvědavá a má vše pod dohledem, co se děje v lese.

Obrázek 16: Veverka ³⁵

V některých epizodách vystupuje příbuzný medvěda – synovec **panda** a starý přítel z cirkusu **tygr**. Máša s pandou nemají moc hezký vztah. Neustále se perou a soupeří spolu. Medvídek panda jezdí vlakem z Číny za medvědem většinou jen na návštěvu. Naučil Míšu a Mášu vařit čínskou kuchyni a jíst hůlkami. Pandu můžeme vidět v dílech *Vzdálený příbuzný* (*Дальний родственник*), *Dobrou chuť* (*Приятного аппетита*), *Učitel tance* (*Учитель танцев*) a *Přímý přenos v televizi* (*Дорогая передача*). Tygr vystupuje ve *Vousatý a pruhovaný* (*Усатый-полосатый*) a *Tah koněm* (*Ход конём*), kde Mášu naučil hrát šachy.

Obrázek 17: Panda ³⁶ a tygr ³⁷

³⁵ <http://mashabear.ru/local/templates/mim/img/hero-details/squirrel.png>

³⁶ <http://mashabear.ru/local/templates/mim/img/hero-details/panda.png>

³⁷ <http://mashabear.ru/local/templates/mim/img/hero-details/tiger.png>

Postava **tučňáka** se poprvé objevila v epizodě *Nalezenec (Подкидыш)*, kde se náhle vyskytlo neznámé vajíčko, z kterého se vyklubal tučňáček. Vztah Máši a tučňáka je hezký, dokážou si spolu pěkně hrát a ani moc nezlobí. Medvěd se o ně stará, jako o vlastní děti. Tučňák hraje ještě v díle *Když jsou všichni doma (Когда все дома)*, kde se vrátí z Antarkidy.

Obrázek 18: Tučňák³⁸

Na dvoře Máši žijí tato domácí zvířátka: kozel, slepice, kohout, prasátko a pejsek. Ta se skrývají, jakmile se Máša na dvoře objeví. Slepice a kohout vystupují pouze v první epizodě *První setkání (Первая встреча)*.

Z lidí jsme se v seriálu setkali pouze s malým staříkem **Dědou Mrázem** a **sestrou Dášou**, která přijela navštívit Mášu a je od ní téměř k nerozeznání. Sestra se liší pouze v barvě vlasů a očí a také v tom, že nosí brýle.

Obrázek 19: Hlavní postavy seriálu *Máša a medvěd*³⁹

³⁸ <http://mashabear.ru/local/templates/mim/img/hero-details/penguin.png>

³⁹ <http://mashabear.ru/projects/>

2.4. Porovnání současné a původní verze

V této kapitole se pokusím analyzovat a vzájemně porovnat současnou a původní verzi animace *Máši a medvěda*.

Současná moderní verze je zpracovaná jako seriál *Máša a medvěd* (*Маша и Медведь*) formou krátkých zhruba sedmiminutových epizod. Zábavný seriál vznikl v roce 2009 a jeho režisérem je **Oleg Kuzovkov** (Олег Кузовков), který využil techniku počítačové animace s 3D efekty.⁴⁰

Za původní verze animace, považují 3 staré snímky, kde vystupuje holčička Máša s medvědem. První film s názvem *Mášenka a medvěd* (*Машенька и медведь*) je z roku 1960, o jehož režisérovi **Romanovi Abelevičovi Kačanovi** (Роман Абелевич Качанов), jsem se už výše zmiňovala. Kačanov pro svůj film zvolil loutkovou techniku, ve které vynikal. Film trvá přibližně 18 minut. Mášence propůjčila svůj hlas Margarita Korabělnikova (Маргарита Корабельникова) a medvědovi Anatolij Papanov (Анатолий Папанов). Mášenka žije v hezké chaloupce s babičkou a dědečkem. Prarodiče vyšlou vnučku do lesa na houby a Mášence řeknou, aby se nevzdalovala od kamarádek. Mášenka v lese zabloudí, když se začne stmívat. Procházejíc temným lesem zahlédne světélko. Dojde k malé chaloupce, v které nikdo není a rozhodne se tam přespat. Ráno se medvěd s dřívím vrací do chaloupky a po cestičce cítí člověčinu. Ve své chaloupce najde holčičku, která spí na lavici. Mášenka se probudila a medvěda se bála. Měla strach, že jí medvěd sní. Ale medvěd byl hodný, dal jí hračku vyřezanou ze dřeva. Máša se ho zeptala, jestli ji doprovodí domů k babičce a dědovi. Medvěd odpověděl, že nechce zůstat sám, a že babičce a dědovi je spolu veselo. A tak Máša s medvědem začnou spolu hospodařit, uklízet a vařit. Medvěd Máše vypráví pohádky a ona ho učí psát křídou na víko z pece. Zatímco babička s dědou jsou smutní, Máše se také stýská a vymyslí lest na medvěda. Napeče spoustu pirohů a chce, aby je medvěd odnesl babičce a dědovi domů. Medvědovi řekne, že vyleze na vysoký dub a bude ho sledovat, aby si nevzal ani jeden pirožek a donesl je všechny hezky babičce a dědovi. Sama ale vlezte do košíku k napečeným pirohům. Cesta lesem je dlouhá a medvěd už je unavený. Vždy, než si chce sednout na pařez, odpočinout si a vzít pirožek, Máša nadzvedne víko košíku a volá, že ho vidí z dubu, ať si nesesdá, nejí pirožek a pokračuje pěkně v cestě. Když medvěd přijde k chaloupce babičky a dědečka, vyřídí jim pozdrav

⁴⁰ Маша и Медведь. *Маша и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://mashabear.ru/>

od Máši a předá košík pirožků. Z koše vyskočí Mášenka a babička s dědečkem jsou zase šťastní. S medvědem zůstanou přáteli a Mášenka slíbí medvědovi, že ho naučí číst a psát. Máša je zde ztvárněna jako hodné děvčátko, i když neuposlechla babičku s dědou. V tomto filmu nosí červené šatičky a na hlavě světle modrý šáteček. Medvěd je hodný, hraje si s Mášou. Mášenku by si chtěl nechat v chaloupce, aby nežil sám. Medvěd je oblečen do pruhovaných kalhot a zelené vestičky. Kromě babičky a dědy nikdo jiný už ve filmu nevystupuje. Ani zvířátka v lese, ani kamarádky Máši. Těch jsou slyšet jenom hlasy v lese.⁴¹

Obrázek 20: Medvěd z roku 1960⁴²

O 28 let později byl v roce 1988 natočen kreslený film *Máša a medvěd – ruská národní pohádka* (*Маша и медведь – русская народная сказка*), kterou knižně zpracoval **M. Bulatov** (М. Булатов) již v roce 1960. V tištěné předloze Bulatova z roku 1960 se medvěd liší oblečením. Animovaná verze pohádky (1988) zachycuje medvěda bez oblečení. Film je oproti předchozí loutkové pohádce kratší, trvá jen 5 minut. Celý film vypravuje jeden ženský hlas. Děj též začíná u chaloupky, kde Máša žije s babičkou a dědečkem. Pro Mášu přijdou kamarádky, jestli s nimi půjde sbírat do lesa hřiby a lesní plody. Máša přemluví babičku i dědečka, aby ji pustili do lesa. Prarodiče Máše řeknou, aby se nevzdalovala od kamarádek. Máša se však v lese ztratí a najednou narazí na chaloupku, v které žije medvěd. Medvěd nechce pustit Mášu zpátky domů a nakáže jí, že u něj bude žít, bude mu vařit kaši a krmit ho. Pokud uteče, tak jí sní. Medvěd odchází každé ráno do lesa a vrací se večer. Máša přemýšlí, jak se dostat od medvěda domů. Sama nezná cestu lesem a nemůže se nikoho zeptat. Dostala nápad, že napeče pirožky a zeptá se medvěda, jestli je sama může odnést babičce a dědovi. Moc dobře věděla, že

⁴¹ Машенька и медведь: кукольный мультфильм 1960г. In: *Youtube* [online]. 10. 12. 2013 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=OEPCGAuMdrq>

⁴² http://parttv.ru/uploads/posts/2012-11/1354043270_masha-i-medved-4.jpg

medvěd jí to nedovolí a že je bude chtít odnést sám. Připravila mu tedy nůši s pirohy a řekla: „Neotevírej víko po cestě a neber žádné pirožky. Já vylezu na dub a budu tě sledovat.“ Než si medvěd stačí nandat nůši na záda, Máša do ní vleze. Cestou, když si medvěd chce odpočinout, na něho Máša volá, že ho vidí, ať nejí pirožek a pěkně pokračuje k babičce. Medvěd se divil, jak ho Máša může vidět a pokračoval v cestě dál. Když přišel do vesnice a našel chalupu, kde žila babička s dědou, zaťukal a položil nůši před dveře. Najednou se objevili psi, začali hrozivě štěkat a medvěda vyhnali zpět do lesa. Babička s dědou vzali nůši dovnitř chalupy, kde z ní vyskočila Máša i s pirohy. Všichni se radovali, že jsou zase spolu. Máša je zobrazena jako děvčátko, které neuposlechne rady dospělých a za to je vytrestána, když se dostane ke zlému medvědovi. Protože je Máša chytrá holčička, vymyslí, jak se dostat zpátky domů. Medvěd je zde ve zlé roli, ale ve svém nitru asi až tak zlý nebude, když splní Máše přání a odnese napečené pirožky přes celý les k babičce. Kromě babičky a kamarádek zde vystupují lesní a domácí zvířátka. Zvířátka z lesa jsou například liška, zajíček, veverky a ptáčci. Z vesnice třeba kohout, koník, kočka a psi. ⁴³

Obrázek 21: Medvěd z roku 1988 ⁴⁴

Obrázek 22: Medvěd z knižní předlohy 1960 ⁴⁵

⁴³ Маша и медведь: русская народная сказка. In: *Youtube* [online]. 5. 1. 2014 [cit. 2015-04-10].

Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=auwCIZI7JZo>

⁴⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=auwCIZI7JZo>

⁴⁵ БУЛАТОВ, Михаил Александрович. *Маша и медведь: Русская народная сказка*. Москва: Государственное издательство детской литературы министерства просвещения РСФСР, 1960, s.9.

Poslední snímek *Mášenka (Машенька)*, jehož délka je kolem 9 minut, je natočený opět loutkovou technikou. Roku 1992 ho nasnímal **Sergej Aleksejevič Olifirenko** (Сергей Алексеевич Олифиренко) a zde už je poznat vyšší kvalita, oproti loutkové Máše z roku 1960. Mášu namluvila Irina Muravjova (Ирина Муравьева) a medvěda Rogvold Suchověrko (Рогволд Суховерко). V tomto snímku medvěd chytne v lese zatoulanou Mášenku a přinese si ji v pytlí do světnice. Malá holčička začne plakat. Medvěd jí dá korálky. Poté Mášenka vyskočí a chce pomoci medvědovi s uklízením. Rozhodne se, že se zajíčkem medvědovi uvaří kaši. Tu nemůžou z hrnce zastavit, a tak medvěd Mášu i se zajícem vyhodí za dveře, protože přidělavá jen práci. Medvěd si otevře lahvinku, popíjí z ní a hraje na harmoniku. Film končí duetem Mášenky a medvěda:

*„Когда бы имел золотые горы
и реки полные вина,
все отдал бы за ласки, взоры,
чтоб ты владела мной одна.*

*Не упрекай несправедливо,
скажи всю правду ты отцу.
Тогда свободно и счастливо
с молитвой мы пойдём к венцу.“*⁴⁶

Obrázek 23: Medvěd z roku 1992⁴⁷

⁴⁶ Машенька: (реж. Сергей Олифиренко, 1992). In: *ВКонтакте* [online]. 2012 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: http://vk.com/video2824614_161894231

⁴⁷ http://megashara.com/screenshots/1229693__00_06_51.jpg

Všechny tři staré snímky jsou si velice podobné, až na jejich závěry. *Mášenka a medvěd* z roku 1960 ještě nekončí, že se Máša dostane zpátky domů od medvěda, ale navíc tím, že dědeček s babičkou pozvou medvěda na další návštěvu. Zde je medvěd ztvárněn jako milý přítel, v ostatních je zlý. Film z roku 1988 oproti předešlému končí tak, že medvěda, který léčkou vrátí Mášu, vyženou psi zpátky do lesa. Máša natočená v roce 1992 končí duetem Máši a medvěda, v kterém se zpívá, že Máša má jít oznámit otcí svatbu. Staré pohádky se liší oblečením Máši a medvěda. Příklady oblečků medvěda jsem uvedla na Obrázcích 20 – 23. Máša z roku 1960 má na sobě červené šatičky, světle modrý šáteček a tmavé botičky. Vlasy má černé. Bulatov Mášu ztvárnil jako blondýnku s bílým šátkem na hlavě, červenou halenkou, bílou sukénkou a obutou do vysokých válenek. Máša natočená v roce 1992 je také blondýnka v červených šatičkách, ale žádný šátek už nemá.

Na druhé straně těchto tří starých verzí, stojí verze nová moderní. V té se Máša sama vrací od medvěda domů, kde nejsou žádní rodiče ani prarodiče. V celém seriálu vynikají zvířátka, nehrají tam lidé. Pouze Máša je jako člověk. Jen jednou se objevil Děda Mráz a sestra Máši, která ji přijela navštívit. Máša jako jediná postava mluví v celém filmu. Film je doplněn příjemnými melodiemi a lehce zapamatovatelnými písněmi pro děti. Máša má blondaté vlasy a velké zelené oči. Nosí růžovořialové šatičky, ve stejné barvě šáteček a botičky. Oblečení někdy střídá, hlavně v díle *Velké praní* (*Большая стирка*), kde se Máša ušpiní a medvěd jí ušije šestero nových šatů.

Děje starých verzí se odehrávají především v prostředí temného lesa, kde se Máša zatoulá. Poté ve světnici medvěda, v které Máša peče pirohy nebo vaří kaši, aby se postarala o medvěda. Nová Máša se také pohybuje v lese, ale ten je bezpečný a žijí v něm hodná zvířátka. Máša také umí vařit kaši, dokonce i zavařovat ovoce. Většinou jí ale jídlo připravuje medvěd, který jako rodič o ni pečuje. Medvědova chaloupka je vyrobena z padlého obrovského stromu. Chaloupka má dvě patra. Dole se nachází světnička opatřená lednicí, kamny a jídelním stolem. V obývacím pokoji má medvěd nad krbem vystaveno spoustu pohárů a trofejí. Nechybí mu knihovna, televize a křeslo. Celý pokoj zdobí zarámované fotografie. Z obývacího pokoje vedou schody nahoru do ložnice, kam Míša chodí spát.

2.5. Vliv animovaného filmu na děti

Otázka, zda animované filmy ovlivňují děti, je již zodpovězena: ovlivňují je významně. Vliv sledování animovaných filmů na děti zkoumají odborníci v mnoha společenských disciplínách. Televize, s kterou jsou spojeny reklamy a filmy, patří mezi aktuální problémy současného světa, a proto si myslím, že porozumění televizním a reklamním sloganům by se mělo stát součástí základního vzdělávání. Reklama a film představují jeden z nejagresivnějších žánrů současné komunikace. Dospělí se umí ubránit, ale co malé děti, které filmu ještě nerozumějí?

Děti, zejména ty mladšího školního věku, jsou z hlediska působení animovaného filmu zvláštní skupinou. Hlavní příčinou je jejich citlivost na podněty emocionální povahy a také nedostatek vlastních zkušeností a postoje. To je činí vůči dospělým bezbrannějšími. Děti jsou barevností a pestrostí odváděny z reality. Informace v podobě animovaného filmu děti vnímají moc dobře, což je důvod, proč kvalita těchto animací by měla být pečlivě vybírána rodiči. Hlavní hrdinové animovaných filmů často ovlivňují děti, protože se děti do nich vcitují. Pro vnímání je zásadní paměť, zrak i sluch. Paměť poskytuje představy, s nimiž srovnávají vnější podněty a asociace. Pro zrak jsou klíčovými podněty barva, velikost, tvar, jas a pohyb. Zkusme si vzpomenout, kolik oborů lidského konání má své barvy tradičně stanovené. Není to sice dílo filmu a reklamy, ale oba žánry si to dobře uvědomují. Tak například růžová je barvou pro cukrárnu, žlutá pro pekárny a zelená pro lesnické a dřevozpracující firmy. Těžko by lidé chodili nakupovat do zelené masny, v které by svítilo zelené světlo na nakrájené salámy. Pro sluch to je pak melodie, rytmus a hlas. Reklamy zaměřené na dětské adresáty často uplatňují reklamní strategie, které apelují na dětskou potřebu sounáležitosti se skupinou. Reklamy s propagací hraček z filmů vzbuzují v dětech dojem, že pokud si pořídí propagovanou Mášu či dinosaura, budou v partě oblíbené a budou mít spoustu přátel, a naopak, že pokud danou hračku nebudou vlastnit, budou z kolektivu vyčleněny, ztratí oblibu kamarádů a podobně. Dále bych chtěla zmínit, že reklama či film představují časté téma skupinové konverzace. Ten, kdo film, o kterém se mluví, nezná, se nemůže do hovoru zapojit a tak se může cítit ostrčený.

Moderní rodiče často doporučují chránit dítě před televizí, kde se kromě nesmyslných animovaných seriálů objevují i pořady pro dospělé, protože krutost a násilí může dítěti způsobit dva druhy reakce. Buď strach, noční můry a pocity úzkosti či infantilní, lhostejný postoj k trápení druhých lidí. Nebo to mohou být poruchy dětské

agrese, které vedou až k degradaci morálky a etiky. Ale to všechno neznamená, že animované filmy jsou škodlivé pro děti. Jen animované filmy bývají rozmanité a rodiče by měli vybírat filmy pečlivě s přihlédnutím nastavených pravidel a hodnot v rodině, také zájmů a koníčků dítěte.⁴⁸

Sledování filmů by se nemělo užívat jako výchovný prostředek (například jako trest nebo odměna). V takovém případě se k televizi děti ještě více upnou. Rodiče by měli jít příkladem svým dětem i ve sledování televize. Pokud rodiče tráví několik hodin u televize, jejich děti se budou chovat stejně. To potom u dětí brzdí rozvoj řeči a představivosti, potlačuje tvořivost i citové vztahy.

Role učitele při užívání filmů, jako zpestření hodin, je také důležitá. Učitel by měl s dětmi hovořit o tom, co viděly, aby se naučily vyprávět a vyjadřovat se. Měl by vyjádřit své postoje a názory. Ať už jsou filmy zábavné či dokumentární, učitel by je měl používat v hodinách tam, kde to splní svůj účel.

Zde přichází příležitost zamyslet se nad jazykem animovaného seriálu *Máša a medvěd* (*Masha u Медведь*). Vycházíme z faktu, že zdrojem utváření jazykové kultury dítěte je rodina, škola, knihy, kontakt s vrstevníky, masmédiá. Je zřejmé, že televize bývá nejdostupnějším zprostředkovatelem informací, které mohou výrazně ovlivnit jazykový projev dítěte.

Pojem jazyková kultura bývá těsně spojován se spisovným jazykem. Jazykovou kulturu můžeme chápat jako znalost norem spisovného jazyka v jeho ústní i písemné podobě. Předpokládá se především zvládnutí správných vyjadřovacích schopností a dovedností. Ty se, jak je známo, řídí normou spisovného jazyka. Normativnost je výsledek jazykové kodifikace. Norma spisovného jazyka je nejen výsledkem dodržování tradic, ale jedná se o kodifikovaný soubor předpisů, pravidel a zákazů, které spoluvytvářejí celistvost a stabilitu spisovného jazyka. Jinak vyjádřeno, normy spisovného jazyka lze chápat jako pravidla, která radí jak používat jazykové prostředky v určité etapě vývoje spisovného jazyka. Jestliže hovoříme o kultuře jazykového projevu, bereme v úvahu především aspekt spisovnosti, komunikativnosti, přihlížíme k etické povaze mluveného či písemného projevu.

V současné době patří v Rusku k velice populárním právě animovaný film *Máša a medvěd*, který je sledován převážně dětským publikem. Přestože se jedná o oblíbený seriál, je nutno uvést, že v mnohých dílech není zcela dodržováno správné použití slov

⁴⁸ О ДЕТСКИХ МУЛЬТИКАХ: Роль мультфильмов в воспитании ребенка. In: *Пилоты* [online]. 10. 8. 2008 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.piloty.ru/news/view/90>

v soudobé ruštině. Je potřeba si uvědomit, že současně s tím, jak si děti uchovávají v paměti oblíbené hrdiny a poutavé scény, zároveň si zapamatovávají slova, jednotlivé repliky či fráze. Ty však někdy porušují běžně přijaté normy spisovného jazyka. Děti často používají slova a spojení právě z těchto filmů, aniž by jim rozuměly a chápaly význam slov. Například se oslovují stejně jako hrdinové animovaného filmu. V důsledku toho jazykový projev dětí zahrnuje chyby, které mohou ovlivnit kulturu chování a úroveň vzdělání. Porušení spisovnosti se může odrazit v podstatě ve všech jazykových rovinách – akcentologické, lexikální, morfologické i syntaktické. Stručně zmíníme některé případy porušení těchto norem v animovaném filmu *Маша и медведь*.

- *Маша: „Вот и стала ещё красивЕй.“ (Дальний родственник).*

V souladu s normativní výslovností by měla být přízvučná druhá slabika (nikoli poslední), to znamená *красИвее*. Jedná se o 2. stupeň adjektiva *красивый*. Syntetický tvar by měl být utvořen za pomoci přípony „-ee“, tedy *красивее*.

- *Маша: „Мы тут этого того.“ (Лыжню).*

V uvedeném případě dochází k porušení komunikativnosti. Kromě toho, že fráze ztrácí smysl (je narušena přesná výpověď), ve větě se vyskytují slova nadbytečná, která parazitují a porušují čistotu jazykového projevu.

- *Маша: „Вы где тут все?“ (Первая встреча).*

Stejně jako v předchozím případě je porušena správnost jazykového projevu. Jako zcela nadbytečné se jeví použití ukazovacího zájmena „тут“.

- *Маша: „Чё – это детям?“ (Подкидыш).*

Z hlediska komunikativnosti by mělo být vyjadřování srozumitelné. V ruštině existuje a používá se zájmeno *что*, zatímco tvar „чѐ“ běžně používají ne příliš vzdělaní lidé.

- *Маша: „Я буду цирком“ (Усатый-полосатый).*

V uvedeném příkladu došlo k vynechání potřebného výrazu, což může vést k nesprávnému chápání smyslu textu. V použité replice byla použita nesprávná vazba. Chceme-li dodržet normativnost a zároveň i srozumitelnost, je třeba myšlenku vyjádřit větou: „Я буду выступать в цирке.“

- *Машиа: „Давненко не брала я в руки пианины.“ (Репетиция оркестра).*
V uvedené větě došlo k porušení použití kodifikovaného tvaru nesklonného substantiva. Taková slova se nemění, neskloňují se. Jestliže bychom chtěli dodržet správnost vyjádření, věta by měla znít: „Давненко не брала я в руки пианино.“
Dále bychom si mohli povšimnout lexikální chyby. Je zřejmé, že do ruky můžeme vzít kytaru, akordeon, ale piano do rukou vzít nelze. Je možné, že autoři animovaného filmu měli na mysli notový sešit nebo zpěvník, ale zůstává záhadou, jak to má vědět malý divák.
- *Машиа: „Иди прятайся.“ (Кто не спрятался, я не виноват).*
Zde došlo k nesprávnému použití gramatického tvaru rozkazovacího způsobu. Správně by měla být použita 2. osoba jednotného čísla rozkazovacího způsobu od slovesa *прятаться – прячься*.
- *Машиа: „Вы где тут все?“ (Первая встреча)*
Ve větě byl použit nesprávný slovosled. Tázací věta by měla mít následující podobu: tázací slovo, podmět, přísudek.

Slovo je považováno za základní a zároveň nejdůležitější jazykovou jednotku. Když vyjadřujeme myšlenku slovy, měli bychom věnovat pozornost jejich významu, stylistickému zabarvení, možnosti spojovat je s dalšími slovy. Jestliže dojde k narušení jen jednoho z uvedených kritérií, setkáváme se s chybou jazykového charakteru. Jinými slovy, použití slov v animovaném filmu ovlivňuje úroveň jazykového projevu dětí, zvláště dětí mladšího školního věku, neboť právě ty se nejčastěji dívají na pohádky a jsou nejméně imunní vůči nesprávnému jazykovému projevu.

Nezřídka se stává, že je pro děti obtížné vyjádřit svoji myšlenku nebo popsat určitou situaci, ale jsou například schopny použít repliku, kterou znají z některého filmu. Bohužel nesprávné vyjadřování hrdinů ve filmu nebývá nikým opravováno. V našem případě se jedná o hlavní postavu animovaného filmu – holčičku Mášu. Máša je nejen hlavní hrdinkou, ale vlastně jedinou mluvící osobou. Při výběru filmu by tedy mělo být přihlíženo k jeho estetické úrovni a rovněž tak jazykový projev hrdinů by měl být zřetelný a bez zbytečných chyb. Nejde o formální dodržování kodifikovaného jazyka, ale o to, aby mělo nejpočetnější publikum šanci se naučit od svých oblíbených hrdinů správnému vyjadřování.

Závěr

Bakalářská práce *Animovaný film Máša a medvěd (současná a původní verze)* je rozdělena do dvou hlavních kapitol a členěna do několika podkapitol. Jednotlivé kapitoly a podkapitoly spolu souvisejí a navzájem se doplňují.

První kapitola objasnila pomocí odborné literatury, co je animovaný film a předložila způsoby základních technik animace. Stručně shrnula historii animovaného filmu a uvedla nejznámější ruské tvůrce a jejich tvorbu tohoto typu filmu.

Ve druhé kapitole byl analyzován samotný seriál *Máša a medvěd (Мауша и Медведь)*, jehož první epizoda vznikla v roce 2009. Zde se čerpalo především z internetových zdrojů, kterých jsem našla nesčetné množství. Pracovala jsem především s těmito webovými stránkami: <http://mashabear.ru/>, <http://mashaimedved.org/>, <http://www.masha-mult.ru/> a http://olesyamarckevich.narod2.ru/istoriya_russkoi_animatsii/, kde bylo možné prohlédnout jednotlivé epizody. Podrobněji bylo rozepsáno pět vybraných epizod a zpracována charakteristika hlavních postav. Z porovnání tří starých verzí s novou, vyšlo najevo, že současná Máša se shoduje s původní Mášou asi jen v názvu. Zjistilo se, že každá verze se liší jinými konci a obsahuje jiné ruské znaky. Zatímco stará verze z roku 1992 odráží svou pochmurnou dobu, moderní verze představuje období klidu a pohody, kde se objevují hlavní ruské znaky a tradice, jako například samovar, pirohy a oslava různých svátků.

V závěru druhé kapitoly se zamýšlí, jaký vliv má animovaný film na děti a je uvedeno hodnocení jazykového projevu hlavní hrdinky, holčičky Máši. Každé dítě na světě si zaslouží šťastné a veselé dětství. Záleží však na rodičích, zda usoudí, jestli zlobivá Máša neporušuje nastavená pravidla a hodnoty v rodině. Většina dospělých je pro sledování seriálu dětmi, protože je velmi veselý a zábavný. Dítě u něho udrží pozornost. Objevil se však i názor, že seriál je nevhodný pro děti, jelikož je děvčátko přehnaně ukřičené, medvěda má omotaného kolem prstu a všechno, co si usmyslí, musí tak být. Jako budoucí rodič se připojuji k názoru první skupiny, protože jsem si po dobu psaní své bakalářské práce Mášenku oblíbila.

V příloze se nachází slovníček aktuálních výrazů a ukázky písní z vybraných epizod.

Resumé

Резюме

Тема бакалаврской работы посвящается мультипликационному фильму *Маша и медведь*. В первой теоретической главе уделяется внимание истории и развитию анимации, представлены виды анимации, отмечаются видные представители и создатели мультфильмов для детей. Во второй практической части бакалаврской работы выборочно представлены некоторые из 49 серий мультфильма *Маша и медведь*, проводится анализ фильма. Опираясь на просмотр всех серий мультфильма, автором работы сделана попытка сравнить новую и старую версии мультфильма *Маша и медведь*. Предложения и выводы бакалаврской работы могут быть использованы в качестве дополнительных материалов на уроках русского языка как иностранного в начальных и средних школах.

Abstract

This thesis deals with animated TV series *Masha and the bear*. The first part is mostly theoretical and focuses on the history and development of animation itself. To improve the understanding, the forms of animation are stated. The first part also deals with the famous personalities connected with animated movies made for children. In the second part, the main series analysis is processed. Based on the personal experience, the actual and the original *Masha and the bear* series comparison, is presented. Bachelor thesis can be used for Russian studies in high or elementary schools or to enhance classes.

Použitá literatura

Knižní zdroje

DUTKA, Edgar. *Minimum z dějin světové animace*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2004. ISBN 80-7331-012-0.

GENČIOVÁ, Miroslava. *Literatura pro děti a mládež: (ve srovnávacím žánrovém pohledu)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1984. ISBN 14-326-84.

GROŠEV, Aleksandr Nikolajevič a kol. *Stručné dějiny sovětského filmu*. Praha: Československý filmový ústav, 1979.

PTÁČKOVÁ, Brigita. *Žánr ve filmu*. Praha: Národní filmový archiv, 2004. ISBN 80-7004-116-1.

ŠROUFKOVÁ, Miloslava, Marta VENCOVSKÁ a Rostislav PLESKÝ. *Rusko-český slovník: Русско-чешский словарь*. 2. vyd. Voznice: LEDA, 2010. ISBN 978-807335-246-2.

VAVŘIČKOVÁ, Alena. *Děti a reklama*. Údolní 541/17 Liberec 460 01: Nakladatelství Bor, 2010. ISBN 978-80-86807-44-7.

БУЛАТОВ, Михаил Александрович. *Маша и медведь: Русская народная сказка*. Москва: Государственное издательство детской литературы министерства просвещения РСФСР, 1960.

Internetové zdroje

Animationpeople. *Animationpeople* [online]. 6. 1. 2015 [cit. 2015-03-8]. Dostupné z: <http://www.animation.cz/cz>

Animovaná tvorba. *Animovaná tvorba* [online]. 16. 12. 2014 [cit. 2015-03-8]. Dostupné z: <http://animuj.cz/>

Biography. In: *Betty Boop* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-17]. Dostupné z: <http://bettyboop.com/biography/>

Fantasmagorie. In: *Youtube* [online]. 2. 11. 2006 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=aEAObel8yIE>

Humorous Phases of Funny Faces. In: *Youtube* [online]. 25. 3. 2006 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8dRe85cNXwg>

Ivan Ivanov-Vano. In: *Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z:<http://www.csfd.cz/tvurce/22242-ivan-ivanov-vano/>

The Haunted Hotel. In: *Youtube* [online]. 26. 11. 2011 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z:https://www.youtube.com/watch?v=aTE8gXCb_og

Winter Days. In: *Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z:<http://www.csfd.cz/film/210447-winter-days/>

Маша и Медведь. *Машиа и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://mashabear.ru/>

Маша и Медведь - Будьте здоровы! (Серия 16). In: *Машиа и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-06]. Dostupné z: <http://mashabear.ru/video/#budte-zdorovy>

Маша и Медведь - Подкидьш (Серия 23). In: *Машиа и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z:<http://mashabear.ru/video/#podkidysh>

Маша и медведь: русская народная сказка. In: *Youtube* [online]. 5. 1. 2014 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=auwCIZI7JZo>

Маша и Медведь - С волками жить (Серия 5). In: *Машиа и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-06]. Dostupné z:<http://mashabear.ru/video/#s-volkami-zhit>

Маша и Медведь - Сказка на ночь (Серия 39). In: *Машиа и Медведь* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-04-9]. Dostupné z:<http://mashabear.ru/video/#25>

Машенька: (реж. Сергей Олифиренко, 1992). In: *ВКонтакте* [online]. 2012 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z:http://vk.com/video2824614_161894231

Машенька и медведь: кукольный мультфильм 1960г. In: *Youtube* [online]. 10. 12. 2013 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=OEPCGAuMdrG>

О ДЕТСКИХ МУЛЬТИКАХ: Роль мультфильмов в воспитании ребенка. In: *Пилоты* [online]. 10. 8. 2008 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.piloty.ru/news/view/90>

Олег Кузовков. Художественный руководитель студии Анимаккорд. In: *Mir3d* [online]. 9. 4. 2009 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.mir3d.ru/person/586/>

Серый волк & Красная Шапочка. In: *Youtube* [online]. 9. 6. 2012 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=3Hd3YcPm5XQ>

Пřílohy

Пříloha 1: Rusko-český slovníček aktuálních výrazů a frází z jednotlivých epizod současné verze filmu *Máša a medvěd*

А может сами кино снимем.	– Tak můžeme sami natočit film.
А сказка что, не будет что ли?	– A co pohádka, nebude nebo co?
А что без сценария никак?	– A bez scénáře to nejde?
Ах, попалась.	– Jo, dostala jsem ho.
Видимо. Невидимо.	– Jsem vidět. Jsem neviditelná.
Вот же скука скучная.	– To je stejně hrozná nuda.
Вы где тут все?	– Kde jste všichni?
Да не волнуйся ты так,	– Nedělej si starosti,
Мишка все починит.	Míša všechno opraví.
Давай лучше поедим уже.	Pojďme už radši jíst.
Куда вы все подевались?	– Kam jste se všichni poděli?
Лапу давай.	– Podej tlapu.
Лапы вверх!	– Tlapy nahoru!
Мальчики, вас спасти не надо?	– Chlapci, vy nepotřebujete zachránit?
Мишка, а кто же так? Хулиганы?	– Míšo, a kdo to udělal? Rváči?
Мишка, мы наигрались, есть хотим.	– Míšo, už jsme hráli dost, chceme jíst.
Мишка смотри, что нам подкинули.	– Míšo, koukej, co nám podstrčili.
Мишка, там лед скользкий	– Míšo, venku je kluzký led
а я кататься не умею.	a já neumím bruslit.
Мишка, ты ещё не снятый.	– Míšo, ty ještě nejsi vyfocený.
Мишка, улыбочку.	Míšo, úsměv.
Мишка, ты что? Не будешь	– Míšo a ty co? Ty nebudeš
Новый год встречать?	vítat Nový rok?
Не, так дело не пойдёт.	No tak takhle to nepůjde.
Я тут все украсим.	Já ti to tady všechno ozdobím.
Мишка хочешь, фокус покажу.	– Míšo, chceš ukázat kouzlo?
Мишь а у меня клюет? А у тебя	– Míšo, a u mě berou ryby? A tobě
клюет? А когда клюет? А здесь	berou? A kdy berou? A tady
клюет? А почему не клюет?	berou? A proč neberou?
А где клюет? А кто клюет?	A kde berou? A kdo bere?
А как клюет? А вот так клюет?	A jak berou? Takhle mají brát?
Ооо клюют. И сразу все.	Jupí už berou. A obě najednou.
Мишь, мне скучно, я гулять хочу.	– Míšo, já se nudím, já se chci procházet.
Мишь, ты спишь?	– Míšo, ty spíš?
Надо деточку кормить,	– Musím nakrmit dítko,
чтобы деточка росла.	aby vyrostlo.
Нет, мы лучше книжку читаем.	– Ne, my si radši přečteme knížku.

Никого нету.	– Nikdo tady není.
Ничего, ничего. Сейчас мы принарядимся.	– Nic se neděje. Ted' se naparádíme.
Ну голубчики, давай лечиться.	– No moji milí, jdeme se léčit.
Ну почему? Когда ты хорошая, это никто не видит.	– Ale proč? Když jsem hodná, tak to nikdo nevidí?
Ну, ты спишь, что ли?	– No ty spíš nebo co?
Ну что ты сидишь? Столько красоты снять нужно.	– No co sedíš? Tolik krásky je potřeba vyfotit.
О, угощайтесь, мальчики.	– Nabídněte si chlapci.
Ой, это чё? Каша что ли?	– Oj, a to je co? To má být kaše?
Фууу, не-не-не. Я и вкусней накашеварю.	– Fůj, ne,ne,ne, Já uvařím lepší.
Подожди, я ещё не дочитала.	– Počkej, ještě jsem nedočetla.
Поиграй со мною!	– Pojd' si semnou hrát.
Пойдём уже познакомимся со всеми.	– Pojd'me už se seznámit se všemi.
Приеду утром, встречай и не проспи, твоя сестрёнка Даша.	– Přijedu ráno, očekávej mě a nezaspi, tvoje sestřička Dáša.
Прошу знакомиться, моя сестрёнка Даша.	– Prosím seznamte se, moje sestřička Dáša.
С днём рождения, Мишка.	– Všchno nejlepší k narozeninám, Míšo.
Сейчас я буду кушать, сейчас меня покормят.	– Ted' budu jíst, ted' mě nakrmí.
Смотри, цирк делается вот так.	– Dívej, cirkus se dělá takhle.
С новым годом, Мишка.	– Šťastný nový rok, Míšo.
Так вот он в чём секрет победы?	– Tak tady to je tajemství vítězství?
Кто громче крикнул, тут победил.	– Kdo hlasitěji křičí, ten vyhraje.
Такой разгром и без меня?	– Takový binec a beze mě?
Тоже красивым быть хочешь?	– Také chceš být krásný?
Туки, туки Мишка. Теперь ты меня ищи. Давай, давай, давай, к стеночке вставай!	– Deset, dvacet Míša. Ted' mě hledej ty. Pojd', pojd', pojd' ke stěně si stoupnout.
А журналчик подождёт.	– Časopis počká.
Тут бабочка не пролетала?	– Neletěl tady motýlek?
Ура, Дед Мороз пришёл.	– Hurá, Děda Mráz přišel.
У меня тоже скоро день рождения. Ты уж не забудь.	– Já mám také brzy narozeniny narozeniny. Nezapomeň.
А про подарки не забудешь.	– A dárky nezapomeň.
А забудешь, ничего. Я напомним.	– Jestli zapomeneš, nevdí. Já ti to připomenu.
Ух ты.	– „Vau“ (údiv)
Ух ты. Вот это штуковина.	– Vau, to je věcička.
Ух, я такая победоносная.	– Vau jsem vítěz.
Неотразимая такая.	– Jsem neporazitelná.
Ха, вот это здорово!	– Ha, to je skvělé (to je věcička)!

Что? С Мишкой непорядок?	– Co? S méďou se něco stalo?
Так давай уже, бежим уже.	– Tak pojd' me už, běžíme.
Что ты дрыхнешь, как сурок?	– Co spíš jako pařez?
Просыпайся!	– Vzbud' se!
Эгегей. Поберегись!	– Jejejeje. Dávej pozor.
Эй вратарь, готовься к бою.	– Hele brankáři, připrav se k boji.
Эй красотуля, давай жениться.	– Hele krásko, pojd' me se vzít.
Это не медведь, это лось какой-то!	– To není medvěd, to je nějaký los.
Это что, я не выросла совсем?	– A já jako nevyrostla vůbec?
Я считаю до пяти, не могу до десяти. Раз, дват, три, четыре, пять, я иду искать. Кто не спрятался, я не виновата.	– Já počítám do pěti, nemůžu do deseti. Jedna, dva, tři, čtyři, pět, já jdu hledat. Kdo se neschoval, tak za to nemůžu.

Пříloha 2: Vybrané písničky z filmu *Máša a medvěd* (2009)

Песенка про следы (*Следы невиданных зверей*)

Зверя по следам любого
узнавать умею Я.
И жирафа, и корову.
И жука, и воробья.
Чьи это следы петляют
около лесных дорог?
Это по лесу гуляют
нособраз и дикорог.

Нет, не то! Постойте, что-то...
Не другой ли зверь ходил?
Ааа! Это след от крокомота
или это бегедил?
Нет, конечно! Да, конечно!
Будь уверен, не гадай!
По поляне ходят снежной
попукан и пелегай.

Зверя по следам любого
узнавать умею Я.
И жукафа, и ворову,
И, конечно, коробья.

Песенка про варенье (*День варенья*)

Тут у нас столпотворенье,
это я столпотворю,
это варится варенье.
То есть, я его варю.

Что на грядке уродится,
что на дереве растёт.
Всё для дела пригодится
и в варенье попадёт.

Наберу-ка я кореньев,
сыроежек натащу.
Даже шишечным вареньем,
я медведя угощу.

Ох, сегодня настроенье.
У меня варенное.
Ты варись, моё варенье
необыкновенное!

Песенка про дружбу (*Весна пришла*)

Зазвенел ручей и слышно, как трещит на речке лёд.
И капель с промокшей крыши к вам за шиворот течёт.
Речка разлилась напрасно, ведь друзей не разлучить.
Ну а вместе нам не страшно даже ноги промочить.

Солнечные зайчики прыгают по лужам,
ручеек сверкает лентой голубой.
Капли разлетаются брызгами веснушек,
только дружбу крепкую не разлить водой.

Песенка - три желания (*Ловись, рыбка*)

Веселее песенка поется,
если летним утром над рекой.
Солнышко в ладошках рассмеется,
лучиками рыбки золотой.

И во сне такое не приснится,
три желанья загадай смелей.
Не забудь с друзьями поделиться,
ведь чудес не жалко для друзей!

Песенка про коньки (*Праздник на льду*)

Под смех ребячьих стаяк,
на речке лёд не тает.
А люди пробегают,
пряча нос в воротники.
Всем дома не сидится,
и смех, как снег, искрится.
Когда играют в салочки
весёлые коньки.

В снежинках, словно в звёздах,
серебряным стал воздух.
Но вопреки морозу,
своей лени вопреки.
Беги к друзьям на речку,
шнуруй коньки покрепче.
На льду ведь трудно сделать
только первые шаги.

Пусть музыка играет,
пусть смех не замолкает.
В глазах детей сияют
веселья огоньки.
Пусть радость не погаснет,
на льду сегодня праздник.
И всё быстрее вперёд летят
весёлые коньки.

Песенка сладкоежки (*Сладкая жизнь*)

Солнце смеялось, в небе птички пели
жизнь у сластены слаще карамели
громко, громко леденцы хрустят.
Ведь это всем давным-давно известно
что для развития ума полезно
кушать мармелад и шоколад.
И это сказки что зубы заболят.
И все от зависти это говорят.
Только зря шумят.
Нет! Не заболят!

Солнце пропало, да и птички тоже
кто же поможет бедным кто поможет?
Нету сил ни плакать, ни кричать.

Как оказалось, счастья век не долог
для сладкоежки нужен стоматолог
где найти, ну где найти врача?
А слезы капаят, по полу стучат
и боль доводит, прям до паралича.
Где найти врача? Доброго врача.
Дети, зубы берегите,
станет жизнь намного слаще.
Хорошенько зазубрите,
зубы надо чистить чаще.

Песенка про красоту (*Красота - страшная сила*)

Если что-то не меняется,
то, конечно, приедается.
Если выглядишь обычно,
всё так скучно и привычно,
не влюбляются,
не восхищаются,
но я знаю,
как себя я поменяю.
Пудра, тушь и фен с укладкою.
Сразу для утёнка гадкого
как во сне сбываются мечты.
Тени, лак, и получается,
что лягушка превращается
в королеву страшной красоты.

Я старалась, только вот
вышло всё наоборот.
Ну скажите мне на милость,
что со мною приключилось.
И действительно,
что удивительно.
Я признаюсь,
что самой себя пугаюсь.
Тени, тушь, и получается,
что лицо совсем теряется
а не хочется его терять.
И уже меня не радуют,
пудра, лак и блеск с помадою,
потому что меру нужно знать.